

VENDIM
Nr. 447, datë 26.7.2023

PËR MIRATIMIN E DOKUMENTIT TË POLITIKAVE PRIORITARE 2024–2026

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të nenit 16, të ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008, “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, me propozimin e Kryeministrit, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e Dokumentit të Politikave Prioritare 2024–2026, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij.
2. Ngarkohen Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Agjencia Shtetërore e Programimit Strategjik dhe Koordinimit të Ndihmës (SASPAC), si dhe të gjitha institucionet e tjera të administratës shtetërore, që janë pjesë e procesit të buxhetimit, për ndjekjen dhe zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
Belinda Balluku

DOKUMENTI I POLITIKAVE PRIORITARE 2024–2026

KRYEMINISTRIA
MINISTRIA E FINANCEVE DHE EKONOMISË
AGJENCIA SHTETËRORE E PROGRAMIMIT STRATEGJIK DHE KOORDINIMIT
TË NDIHMËS (SASPAC)
Korrik 2023

Tabela e përmbajtjes

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

HYRJE

**A. STRATEGJIA KOMBËTARE PËR ZHVILLIM DHE INTEGRIM EVROPIAN
2022–2030**

B. KUADRI STRATEGJIK (STRATEGJITË SEKTORIALE/ NDËRSEKTORIALE)

KREU I. REFORMAT AFATMESME DHE AFATGJATA TË QEVERISË SHQIPTARE

Integrimi në Bashkimin Evropian Reforma në Drejtësi

KREU II. PËRPARËSITË AFATSHKURTRA DHE AFATMESME TË QEVERISË

Efektet e pasojave të përgjithshme të krizës energjetike dhe çmimeve të mallrave në aspektin ekonomik dhe social në Shqipëri

Kriza e energjisë dhe kriza në çmimet e mallrave

Paketa e Rezistencës Sociale ndaj Pasojave të Krizës

Politika e pagave

Arsimi i lartë

Lufta kundër korrupsionit

Digjitalizimi

Bujqësia

Turizmi

Energjia

PROGRAMET IPA 2022–2027 DHE FUSHAT PRIORITARE TË TYRE

PROGRAMET E BASHKËPUNIMIT ME BANKËN BOTËRORE

KREU III. KUADRI MAKROEKONOMIK DHE FISKAL

Zhvillimet më të fundit makroekonomike

Politikat fiskale

Skenari makroekonomik e fiskal afatmesëm

Përshkrimi i Risqeve financiare

KREU IV. PROGRAME PRIORITARE TË REJA PËR PERIUDHËN 2024–2026

Programi i garancisë rinore

Programi i kodimit për fëmijët e klasave të para (i)

Programi i nxitjes së kodimit për të rinjtë

2024 – Viti i Pyjeve

KREU V. LISTA UNIKE E PROJEKTEVE ME RËNDËSI KOMBËTARE

Akronime dhe shkurtime

Përmbledhje ekzekutive

Hartimi i Dokumenti të Politikave Prioritare është i parashikuar në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike për vitin 2023, bazuar në VKM-në nr. 172, datë 24.3.2023, i referohet VKM-së nr. 31, datë 27.1.2023, “Për miratimin e Kuadrit Makroekonomik e Fiskal për periudhën 2024–2026” si pjesë e Sistemit të Planifikimit të Integruar.

Dokumenti i Politikave Prioritare (DPP), është përgatitur nga Agjencia Shtetërore e Programimit Strategjik dhe Koordinimit të Ndihmës (SASPAC), pranë Kryeministrit, në bashkëpunim me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë (MFE), me qëllim orientimin e përgjithshëm e racional të drejtimit të procesit të shpërndarjes së burimeve financiare midis sektorëve.

Bazat referenciale për draftimin e Dokumentit të Politikave Prioritare 2024–2026, janë:

- Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, nenet 100 dhe 102;
- Ligji nr. 9936, datë 26.6.2008, “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, neni 16;
- Programi i Qeverisë 2021–2025;
- VKM nr. 172, datë 24.3.2023, “Për miratimin e kalendarit të menaxhimit të shpenzimeve publike për vitin 2023”;
- Udhëzimi nr. 4, datë 20.2.2023 “Për përcaktimin e kufirit financiar të vlerës së plotë të projektit në përputhje me specifikat e sektorit, mbi bazën e të cilit përcaktohet mënyra dhe procedura e vlerësimit të projektit të investimit publik”;
- Plan i Kombëtar i Integrimit Evropian 2023–2025, VKM nr. 122, datë 1.3.2023;
- Dokumentet e Kuadrit Strategjik Kombëtar (*Strategjitë Sektoriale dhe Ndërsektoriale, Planet e Veprimit, dokumentet e politikave të miratuara deri në dhjetor 2022 etj.*);
- Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim Evropian 2022–2030;
- Strategjia Kombëtare e Arsimit 2021–2026;
- Strategjia Kombëtare e Shëndetësisë 2021–2030;
- Strategjia Kombëtare e Pronësisë Intellektuale 2022–2025;
- Strategjia e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Peshkimit 2021–2027;
- Strategjia Ndërsektoriale Agjenda Digjitale e Shqipërisë 2022–2026;
- Strategjia Kombëtare e Rinisë dhe plani i veprimit 2022–2029;
- Strategjia Ndërsektoriale të Drejtësisë për të Miturit 2022–2026;
- Strategjia Kombëtare e Energjisë 2015–2030;
- Strategjia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive 2023 – 2030;
- Strategjia e Sigurisë Kombëtare 2014;

- Dokumenti i Kontributit Kombëtar të Përcaktuar 2021–2030;
- Plani Kombëtar i Energjisë dhe Klimës 2022–2030;
- VKM nr. 594, datë 10.9.2014 “Për miratimin e strategjisë kombëtare për cilësinë e ajrit të mjedisit”;
- VKM nr. 412, datë 19.6.2019 “Për miratimin e planit kombëtar për menaxhimin e cilësisë së ajrit”;
- Korniza e Partneritetit me Bankën Botërore 2023–2027;
- Dokumenti i Përgjigjes Strategjike Kombëtare IPA III 2021–2027 – Shqipëri (2022);
- Prioritetet e Programit IPA 2021&2024;
- Kuadri i Bashkëpunimit për Zhvillimin e Qëndrueshëm me Kombet e Bashkuara 2022–2026;
- Rishikimi Multidimensional i Ballkanit Perëndimor – nga Analiza në Veprim, OECD 2022;
- Prioritetet e Programit IPARD III (*Instrumenti për Asistencën e Paraanëtarësimit për Zhvillimin Rural*) 2021–2027;
- Prioritetet e Marrëveshjes së Huasë (2022) midis Këshillit të Ministrave dhe Agjencisë Franceze për Zhvillim për Mbështetjen e Barazisë Gjinore në Aksesin ndaj Mundësive Ekonomike;
- Programi i Bashkëpunimit Zviceran 2022-2025;
- Programi i Reformave Ekonomike ERP 2023–2025, VKM 116, datë 1.3.2023;
- Dakordësimet e Komitetit të Planifikimit Strategjik, janar 2022 – janar 2023.

Dokumenti i Politikave Prioritare (DPP) përbën një fazë të ndërmjetme midis kuadrit makro-fiskal trevjeçar dhe përcaktimit të taveve buxhetore përkatëse. Tavanet e shpenzimeve për vitet 2024 dhe 2025 janë përcaktuar gjatë PBA 2023–2025. Megjithatë është e vetëkuptueshme, që gjatë kësaj periudhe kohore mund të dalin në pah disa prioritetet, të cilat duhet të shqyrtohen nga Komiteti i Planifikimit Strategjik (KPS), përpara se të përfshihen në tavanet e PBA.

HYRJE

Përmbajtja e Dokumentit të Politikave Prioritare bazohet në disa dokumente qendrore politikash, me vizionin dhe objektivat e tyre, si: Programi Politik i Qeverisë 2021–2025, Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim Evropian 2022–2030, PKIE 2023–2025, Programin e Reformave Ekonomike 2023–2025, Kuadrin e Bashkëpunimit për Zhvillimin e Qëndrueshëm me Kombet e Bashkuara 2022–2026 dhe angazhimet në përmbushjen e OZHQ-ve. Vlen të përmendet edhe kuadri strategjik i Integritimit të Shqipërisë në BE, në kuptimin e rritjes së harmonizimit të prioritetëve të politikave.

A. STRATEGJIA KOMBËTARE PËR ZHVILLIM DHE INTEGRIM EVROPIAN 2022–2030

SKZHIE III është koordinuar nga Agjencia Shtetërore e Programimit Strategjik dhe Koordinimit të Ndihmës (SASPAC). Ky dokument përbën kuadrin e politikave afatgjata më të rëndësishme të Qeverisë Shqiptare, i cili parashtron vizionin e zhvillimit dhe prioritetet strategjike të Shqipërisë, si një ekonomi në nivelin e sipërm të grupit me të ardhura mesatare.

Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim Evropian (SKZHIE) 2030 shtrihet në harkun kohor 2022–2030 dhe vijon zbatimin e Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim Evropian 2016–2020 (SKZHI II) në të gjitha fushat strategjike të zhvillimit të Shqipërisë dhe procesit të integritimit të saj në Bashkimin Evropian. Në dallim nga ciklet e mëparshme të kuadrit strategjik, SKZHIE 2030 synon të pasqyrojë prioritetet e zhvillimit në një periudhë relativisht më të gjatë kohore, duke konsideruar:

- Harmonizimin e zbatimit të SKZHIE 2030 me arritjen e Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm (OZHQ), pjesë e Agjendës 2030, për të cilat Shqipëria është plotësisht e angazhuar deri në përfundimin e procesit në vitin 2030;
- Ndërtimin dhe zbatimin e një vizioni afatgjatë për zhvillimin e vendit;
- Shtrirjen deri në vitin 2030 të disa prej strategjive të rëndësishme sektoriale të miratuara, apo në proces përgatitjeje;

- Dobinë e ndërtimit të një kuadri strategjik afatgjatë që ndihmon procesin e integritetit të Shqipërisë në BE brenda një kornize të qartë e të qëndrueshme strategjike;

- mbështetjen e procesit të buxhetimit afatmesëm (PBA) duke ndërtuar projeksione afatgjata të shpenzimeve buxhetore për arritjen e synimeve strategjike dhe objektivave të politikave për zhvillimin e vendit.

Procesi i hartimit të SKZHIE 2030 siç është përmendur më lart është realizuar përmes koordinimit nga ana e SASPAC dhe angazhimit të një numri të konsiderueshëm institucionesh shtetërore ku përfshihen të gjitha Ministrinë e qeverisë shqiptare, institucione të pavarura, agjenci të rëndësishme zbatuese të politikave sektoriale, përfaqësues të qeverisjes vendore dhe aktorë të tjerë të rëndësishëm të përfshirë.

Përgjatë këtij procesi, SKZHIE III është shoqëruar me konsultime me palët e interesit, shoqërinë civile, përfaqësuesit e biznesit, akademinë dhe organizatat ndërkombëtare të pranishme në Tiranë, mbi çdo fushë politike zhvillimi.

SKZHIE 2022–2030 është dokumenti kryesor strategjik që jep drejtimet dhe përcakton përparësitë e zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik e shoqëror të vendit duke përcaktuar vizionin për zhvillimin e demokracisë, zhvillimin shoqëror dhe ekonomik të vendit gjatë periudhës 2022–2030 si: *“Shqipëria 2030: “Një ekonomi dinamike, pjesë e Bashkimit Evropian dhe rajonit, që ofron kushte të barabarta për rritjen e mirëqenies së të gjithë qytetarëve të saj mbështetur në një demokraci funksionale që garanton të drejtat themelore dhe liritë e njeriut”.*

SKZHIE III paraqet se si ky vizion do të arrihet përmes politikave dhe përparësive të mëposhtme:

- Nxitjen e ritmeve të zhvillimit të vendit, duke gjeneruar rritje ekonomike të qëndrueshme, me fokus të qartë të zhvillimit të gjelbër dhe digjital, përmes një stabiliteti makroekonomik dhe financiar;

- Arritjen e standardeve që u shërbejnë qytetarëve, rritjes së mirëqenies dhe sigurimit të mbrojtjes së të drejtave të tyre, veçanërisht të rinjve/të rejave dhe vajzave e grave;

- Transformimin e Shqipërisë në një vend me standarde që i përgjigjen anëtarësimit të plotë në Bashkimin Evropian;

- Ndërtimin e politikave që rrisin konkurrueshmërinë dhe rritjen ekonomike të vendit, duke e integruar denjësisht atë me vendet e rajonit dhe Bashkimit Evropian.

Mbështetur në vizionin për zhvillimin e vendit, SKZHIE III mbështetet në një qëllim parësor që synon integrimin e plotë të vendit në Bashkimin Evropian dhe tre shtylla kryesore:

1. Demokracia e fuqizimi i institucioneve dhe qeverisjes së mirë;

2. Agjenda për zhvillim të qëndrueshëm ekonomik, ndërlidhjen dhe rritjen e gjelbër;

3. Kohezioni social.

Gjithashtu SKZHIE 2030 përcakton edhe përparësitë kryesore të kësaj strategjie në fushat e mëposhtme:

- integrimi evropian;

- lufta ndaj korrupsionit;

- energjia;

- bujqësia;

- turizmi;

- digjitalizimi.

B. KUADRI STRATEGJIK (STRATEGJITË SEKTORIALE/NDËRSEKTORIALE)

Prioritetet e zhvillimit të vendit përcaktohen dhe institucionalizohen përmes kuadrit strategjik, i cili konsiston në Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim Evropian dhe strategjitë sektoriale/ndërsektoriale.

Tabela: Kostoja e zbatimit të dokumenteve strategjike 2024–2026 (në mijë lekë)

Nr.	STRATEGJIA	2024	2025	2026	Totali 2024–2026
1	Agjenda Digjitale e Shqipërisë 2022–2026	10,825,000	8,412,500	2,875,000	22,112,500
2	Strategjia Kombëtare e Shëndetësisë 2021–2030	44,897,500	44,897,500	44,897,500	134,692,500
3	Strategjia Kombëtare për Arsimin 2021–2026 dhe Plani i saj i Veprimit	10,517,401	11,230,786	11,658	21,759,845
4	Strategjia Ndërsektoriale e Drejtësisë për të Miturit 2022–2026	334,851	364,042	2,217,599	2,916,491
5	Strategjia Kombëtare e Energjisë 2015–2030	48,604,000	48,604,000	48,604,000	145,812,000
6	Strategjia e Menaxhimit të Integruar të Burimeve Ujore 2018–2027	21,882,600	21,882,600	21,882,600	65,647,800
7	Strategjia Kombëtare e Ujitjes dhe Kullimit 2019–2031 dhe Plani i Veprimit	8,338,402	7,876,910	7,940,910	24,156,221
8	Strategjia për zhvillimin e biznesit dhe investimeve 2021–2027 dhe të Planit të saj të veprimit	1,200,942	1,200,942	1,200,942	3,602,825
Strategjitë Sektoriale që janë akoma në proces dhe që përfundojnë më 2025					
9	Strategjia kundër krimit të organizuar dhe krimet e rënda 2021–2025	3,590,329	3,626,340		7,216,669
10	Strategjia Kombëtare e Pronësisë Intelektuale 2022–2025	199,986	199,986		399,971
11	Strategjia Ndërsektoriale e Drejtësisë 2021–2025 dhe Plani i saj i Veprimit	830,924	830,924		1,661,848
12	Strategjia e Strehimit Social 2016–2025	726,071	726,071		1,452,142
TOTALI		152,944,534	150,849,130	127,751,735	431,545,400

Totali i fondeve të nevojshme për të financuar aktivitetet/masat specifike të strategjive të mësipërme të cilat do të kontribuojnë drejtpërdrejtë në realizimin e objektivave specifike dhe atyre strategjike kap vlerën e afro 431.5 miliardë lekë.

KREU I

1.1 REFORMAT AFATMESME DHE AFATGJATA TË QEVERISË SHQIPTARE

1. Integrimi i Bashkimit Evropian

Anëtarësimi në Bashkimin Evropian është synimi politik dhe strategjik i Shqipërisë dhe i sistemeve të saj ligjore, ekonomike dhe institucionale. Procesi i anëtarësimit në BE përfaqëson një mbështetje për demokratizimin e Shqipërisë, konsolidimin e institucioneve dhe të sundimit të ligjit dhe proceseve të vazhdueshme të reformave themelore në drejtim të Bashkimit Evropian dhe anëtarësimit. Qeveria është e vendosur të kryejë përpjekje të qëndrueshme në lidhje me prioritetet kyçe që kanë të bëjnë me reformën gjyqësore, politikën kundër korrupsionit, luftën kundër krimit të organizuar, mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe reformën në administrimin publik (administrata publike në veçanti), të cilat mbeten prioritetet edhe në kuadër të procesit të negociatave (sidomos në lidhje me kapitullin 23 dhe 24).

Me vendimin nr. 424, datë 22.6.2022 u miratua Deklarata Hapëse e Republikës së Shqipërisë, Pozicioni i Përgjithshëm, në kuadër të Konferencës së Parë Ndërqeveritare për Anëtarësimin e

Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian. Më 19 korrik 2022 u zhvillua Konferenca Ndërqeveritare për negociatat e anëtarësimit me Shqipërinë, ku Shqipërisë iu dha formalisht korniza e përgjithshme dhe kuadri negociues për anëtarësimin. Komisioni filloi menjëherë procesin e shqyrtimit dhe që prej shtatorit 2022 ka filluar procesi i shqyrtimit analitik të *acquis* të BE-së (*screening*).

Raporti i Komisionit Evropian për Shqipërinë për vitin 2022, vlerëson se Shqipëria ka bërë progres, të një niveli të caktuar, për 32 nga 33 kapitujt e *acquis*-it të BE, ashtu si edhe në të gjitha kriteret e integritimit në BE. Raporti njeh faktin se qeveria ka vazhduar në rrugën e reformave për integrimin në BE, si edhe përgëzon Shqipërinë për qasjen plotësisht në linjë me BE për çështje të politikës së jashtme dhe sigurisë. Raporti thekson veçanërisht, se Shqipëria ka bërë progres të kënaqshëm dhe të mirë në të gjithë kapitujt e grupimit 1, ose grupkapitulli themelor i procesit të integritimit në BE.

Çdo veprim i ndërmarrë nga Qeveria në kuadër të **reformës së sistemit të drejtësisë** dhe sundimit të ligjit ka për qëllim përfundimtar krijimin e një sistemi gjyqësor të pavarur, efikas dhe llogaridhënës në Shqipëri, i cili është në gjendje të ofrojë drejtësi në mënyrë të drejtë dhe transparente, si dhe për të zbatuar legjislacionin e përafruar me *acquis*-në e BE-së. Strukturat e posaçme kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar janë ngritur dhe janë funksionale.

Përparim është arritur edhe në reformën e **administratës publike** me plotësimin dhe zbatimin e kuadrit strategjik dhe atij ligjor. Vlerësimi i monitorimit të SIGMA-s për vitin 2021 tregon se Shqipëria është në pararojë krahasuar me fqinjët në rajonin e Ballkanit Perëndimor, duke shënuar vlera më të larta se mesatarja rajonale për të gjashtë parimet kryesore të BE-së për administrimin publik, mbi bazën e të cilave kryhet vlerësimi. Strategjia e Menaxhimit të Financave Publike është zbatuar plotësisht, duke përmirësuar eficiencën e investimeve publike. Në këtë raport, fusha e prokurimit publik në Shqipëri është vlerësuar me nota të larta në treguesit përkatës duke marrë vlerësim maksimal sa i takon cilësisë së kuadrit ligjor në fushën e prokurimit, kapaciteteve institucionale në nivel qendror për hartimin, zbatimin dhe monitorimin e politikave në fushën e prokurimit në mënyrë efektive dhe eficiente, si dhe sistemit të shqyrtimit të ankesave. Qeveria Shqiptare është e angazhuar për zbatimin e një reforme të mirëfilltë, për trajtimin dhe vlerësimin e bazuar në merita dhe angazhimin e punonjësve duke krijuar një rrjet institucional efektiv dhe efikas që ofron shërbime më të mira për qytetarët.

Lufta kundër korrupsionit është një prioritet kyç i Qeverisë Shqiptare. Drejtimet kryesore të politikës antikorrupsion përfshijnë një sërë veprimesh për parandalimin e korrupsionit, forcimin e institucioneve, monitorimin e përgjithshëm nga organizatat e shoqërisë civile, si dhe dënimin administrativ dhe penal të zyrtarëve të korruptuar. Fillimi i procesit për hartimin e draftit të Strategjisë Ndërsektoriale kundër Korrupsionit 2023–2030 do të vijojë me tej me kontributin në reduktimin e qëndrueshëm të korrupsionit.

Edhe pse verifikimi i anëtarëve të gjyqësorit është një proces administrativ, progresi në këtë fushë është i rëndësishëm për të vlerësuar Shqipërinë në luftën kundër korrupsionit. Përparim i mirë ka vazhduar përmes konsolidimit të mëtejshëm të përpjekjeve për krijimin e një baze të dhënash të forta për hetimin, ndjekjen penale dhe gjykimin e çështjeve të nivelit të lartë të korrupsionit.

Për më tepër, Qeveria Shqiptare angazhohet për **mbrojtjen e të drejtave të njeriut** dhe në veçanti për zbatimin e mëtejshëm të politikave kundër diskriminimit, për të përmirësuar situatën në lidhje me të drejtat sociale me fokus të veçantë në grupet e rrezikuara dhe të miturit. Reformat janë në fushën e të drejtave të pronësisë, si dhe në planin e veprimit për zbatimin e vendimeve gjyqësore të GJEDNJ-së për kthimin dhe kompensimin e pronës.

Shqipëria ka ratifikuar të gjitha Konventat mbi *të drejtat e njeriut* në kuadrin e OKB-së, si dhe një sërë Konventash të Këshillit të Evropës. Traktatet dhe konventat ndërkombëtare dhe rekomandimet e organeve monitoruese luajnë një rol të rëndësishëm në zbatimin e të drejtave të njeriut. Institucionet kombëtare zbatojnë Kushtetutën dhe kuadrin ligjor për të garantuar

mbrojtjen dhe respektimin e të drejtave themelore, si të drejtat politike, ekonomike, dhe sociale. Pas hyrjes në fuqi të ligjit nr. 96/2017 “Për mbrojtjen e pakicave kombëtare” janë hartuar dhe miratuar një sërë aktesh nënligjore të paketës së zbatimit të ligjit.

Metodologjia e re e anëtarësimit kërkon vazhdimësinë e reformave dhe politikave të koordinuara dhe të njëkohshme në të gjithë sektorët, për plotësimin e kriterëve të anëtarësimit në Bashkimin Evropian dhe detyrimeve të MSA-së. Sfidat kryesore lidhen me domosdoshmërinë e: (i) vazhdimin të mëtejshëm dhe thellimin në zbatimin e reformave themelore, duke përfshirë reformën në drejtësi, funksionimin e institucioneve demokratike dhe reformës së administratës publike; (ii) përmbushjes së të gjitha detyrimeve të MSA-së dhe harmonizimit të mëtejshëm të legjislacionit shqiptar me legjislacionin e BE-së sikurse kërkohet nga MSA-ja dhe anëtarësimi në BE; (iii) angazhimit të përgjithshëm për finalizimin e procesit *screening*, plotësimin e kriterëve për hapjen e negociatave në grupimin themelorët dhe më pas në grupimet e tjera; (iv) koordinimin dhe integrimin vertikal dhe horizontal të politikave dhe reformave të lidhura me procesin e anëtarësimit.

Procesi i integritetit evropian i jep shtysë arritjes së të gjithë Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm, pjesë e Agjendës 2030 dhe në mënyrë të drejtpërdrejtë lidhet me realizimin e Objektivit 16: “Promovimi i shoqërive paqësore dhe përfshirëse për zhvillim të qëndrueshëm, ofrim i aksesit në drejtësi për të gjithë dhe ndërtimi i institucioneve efektive, llogaridhënëse dhe gjithëpërfshirëse në të gjitha nivelet” dhe synimit 16.6 “Zhvillimi i institucioneve efektive, llogaridhënëse dhe transparente në të gjitha nivelet”.

2. Reforma në drejtësi

Gjatë viteve të fundit sistemi i drejtësisë ka qenë në qendër të reformave më të thella e njëkohësisht më të rëndësishme në funksion të përmbushjes së standardeve evropiane. Ndryshimet kushtetuese dhe paketa e ligjeve organike të miratuara në kuadrin e reformës së drejtësisë përmbajnë dispozita të përcaktuara qartë që garantojnë pavarësinë, paanshmërinë, profesionalizmin, integritetin e sistemit gjyqësor, si dhe përmirësimin e mekanizmave llogaridhënës dhe monitorues të funksionimit të saj. Në kuadër të kësaj reforme, një hap vendimtar shënoi ngritja e organeve të qeverisjes së gjyqësorit, si Këshilli i Lartë Gjyqësor, Këshilli i Lartë i Prokurorisë, Inspektori i Lartë i Drejtësisë, Këshilli i Emërimeve në Drejtësi, si dhe u krijua një kuadër institucional i plotë për hetimin e korrupsionit dhe krimin të organizuar që përfshin Prokurorinë e Posaçme për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, Byronë Kombëtare të Hetimit, si dhe Gjykatën e Posaçme të Shkallës së Parë dhe atë të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar.

Strategjia Ndërsektoriale e Drejtësisë 2021–2025 pasqyron fazën e dytë të Reformës në Drejtësi duke synuar gjatë periudhës së shtrirjes, konsolidimin e kuadrit institucional, zbatimin e politikave moderne evropiane në drejtësinë penale, përmirësimin e infrastrukturës së sistemit të drejtësisë dhe mundësi të reja për teknologjinë e informacionit, përfshi zgjidhje inovative elektronike, që mbështesin një rritje thelbësore të efikasitetit dhe transparencës në sistemin e drejtësisë.

Në Strategjinë Ndërsektoriale të Drejtësisë 2021–2025, pasqyrohen qëllimet dhe objektivat për promovimin e shtetit të së drejtës në nivel kombëtar e ndërkombëtar dhe qasje të barabartë në drejtësi për të gjithë; zhvillimin e institucioneve efektive, llogaridhënëse dhe transparente në të gjitha nivelet; sigurimin e vendimmarrjes së përgjegjshme, përfshirëse dhe përfaqësuese në të gjitha nivelet; garantimin e qasjes në informacionin zyrtar; mbrojtje të të drejtave themelore në përputhje me legjislacionin vendas dhe marrëveshjet ndërkombëtare.

Sipas Raportit të Komisionit Evropian për Shqipërinë më 12 tetor 2022, Shqipëria ka bërë përparim të mirë, veçanërisht përmes zbatimit të vazhdueshëm dhe konsolidimit të reformës gjithëpërfshirëse në drejtësi.

Me gjithë arritjet tepër të rëndësishme, jetësimi me sukses i Reformës në Drejtësi kërkon vëmendje të shtuar gjithashtu edhe mbi përgjegjësitë që burojnë për institucionet e përfshira, të

cilat kërkojnë përmirësimin e vazhdueshëm të shërbimeve sipas standardeve Evropiane, si dhe përmirësimin e infrastrukturës së sektorit dhe krijimi i një baze të dhënash elektronike për gjyqësorin të cilat ndikojnë në rritjen e efikasitetit, llogaridhënies, forcimit të besimit të publikut dhe transparencës në këtë sektor duke ndihmuar edhe eliminimin e *backlog*-ut. Zbatimi i fazës së mëtejshme deri më 2030 do të përqendrohet në ofrimin e shërbimeve në sektorin e drejtësisë në nivelet e standardeve evropiane dhe do të synojë të eliminojë *backlog*-un dhe rritjen e cilësisë së shërbimeve.

Vizioni “Shqipëria një shtet me një sistem drejtësie të bazuar në llogaridhënie, transparencë që garanton pavarësi e qëndrueshmëri dhe ofron shërbime të ngjashme nga sektori i drejtësisë të BE-së” do të jetësohet përmes katër qëllimeve të politikës:

- Funksionimi i plotë dhe profesional i institucioneve të qeverisjes së sistemit të drejtësisë në përputhje me kërkesat kushtetuese dhe ligjore dhe standardet Evropiane, duke garantuar pavarësinë, eficiencën dhe llogaridhënien;

- Fuqizimi i transparencës, efikasitetit të gjyqësorit dhe aksesit në drejtësi në përputhje me kërkesat kushtetuese, ligjore dhe standardet evropiane;

- Një Sistem i Drejtësisë Penale i mbështetur në parimet moderne evropiane të drejtësisë, që garanton risocializimin, riintegrimin dhe rehabilitimin, si dhe respektimin e të drejtave dhe lirive të njeriut dhe barazisë gjinore brenda një qasjeje të integruar dhe me praktika solide të parandalimit të krimit;

- Koordinimi, menaxhimi efikas dhe efektiv i sistemit të drejtësisë në të gjitha institucionet e sektorit.

Reforma në Drejtësi lidhet me Agjendën 2030 në kuadër të realizimit të Objektivit 16: “Promovimi i shoqërive paqësore dhe përfshirëse për zhvillim të qëndrueshëm, ofrim i aksesit në drejtësi për të gjithë dhe ndërtimi i institucioneve efektive, llogaridhënëse dhe gjithëpërfshirëse në të gjitha nivelet” dhe synimit 16.6 “Zhvillimi i institucioneve efektive, llogaridhënëse dhe transparente në të gjitha nivelet” dhe 16.10 “Sigurimi i aksesit të publikut në informacion dhe mbrojtja e lirive themelore, në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe marrëveshjet ndërkombëtare.”

KREU II

2.1 PËRPARËSITË AFATSHKURTRA DHE AFATMESME TË QEVERISË

Efektet e pasojave të përgjithshme të krizës energjetike dhe çmimeve të mallrave në aspektin ekonomik dhe social në Shqipëri

Paqartësia lidhur me efektet e goditjes së fundit nga kriza e energjisë dhe rritja e çmimeve në ekonominë tonë mbetet ende e lartë. Por me siguri impakti në ekonomi do të jetë i konsiderueshëm. Aktualisht ne parashikojmë një rritje prej rreth 3.2% për këtë vit dhe rreth 3% për vitin tjetër, nga respektivisht rreth 4% që parashikohej për secilin vit përpara kësaj goditje. Sidomos parashikimi i rritjes për vitin tjetër rrethohet nga një paqartësi e lartë. Nëse disa prej ekonomive kryesore botërore, përfshirë edhe një pjesë të atyre të BE-së, do të kalojnë në një recension gjatë vitit që vjen, atëherë ka shumë të ngjarë që edhe rritja për ekonominë tonë të jetë ndjeshëm më e ulët se sa 3%. Por megjithatë, deri më tani skenari për një recension të ekonomisë sonë gjatë vitit që vjen duket ende me pak gjasa të ndodhë.

Efekt i rëndësishëm për financat publike është gjithashtu rritja e ndjeshme e kostos së borxhit (shpenzimet për interesa) sidomos për vitet në vijim, në kushtet e realizimit të huamarrjes në kushte të shtrënguara të tregjeve financiare dhe me norma të rritura interesi si në tregjet ndërkombëtare ashtu edhe në tregun e brendshëm.

Përveç rritjes së kostos së borxhit, efekti i të cilës vlerësohet të shtrihet në afatgjatë, efektet e krizës u ndien gjithashtu edhe në procesin e huamarrjes së realizuar gjatë vitit 2022, ku ka pasur një kërkesë më të ulët për letrat me vlerë të borxhit të qeverisë në tregun e brendshëm, si rezultat

i një niveli pasigurie të lartë në tregje dhe pritshmërive për rritje të normave të interesit, shkaktuar nga zhvillimet e konfliktit Rusi–Ukrainë. Financimi i ri, i siguruar gjatë vitit 2022, ishte më i ulët krahasuar me vitin e kaluar dhe me nivelin e pritshëm të huamarrjes për t’u realizuar gjatë 2022. Megjithatë, realizimi i një huamarrje më të ulët nga ajo e pritshme për periudhën në fjalë, nuk ka ndikuar në financat publike duke qenë se kjo periudhë është karakterizuar nga zhvillime pozitive në drejtim të të ardhurave buxhetore dhe një nivel i mjaftueshëm likuiditeti. Pra, efekti i mosrealizimit plotësisht të huamarrjes gjatë vitit, është kompensuar nga të ardhurat shtesë që kanë ardhur prej efektit të rritjes së përgjithshme të çmimeve, e cila ka bërë të mundur që të shmangen rregullime të forta fiskale (pra, ka shmangur shkurtime të forta që do duhej të ishin bërë dhe madje edhe një zgjerim të disa shpenzimeve si për paketë sociale apo për kompensimin e kostove të investimeve publike, nëse këto të ardhura shtesë nuk do të ishin).

Masat që do të ndërmerren në vijim për përballimin e krizës së çmimeve:

Në buxhetin 2023 është parashikuar mbështetja e sektorit energjetik me 12 miliardë lekë, duke ruajtur të pandryshuar çmimin për konsumatorët familjarë brenda një fashe të caktuar, në përputhje me kushtet dhe gjendjen financiare të kompanive prodhuese.

Kriza e energjisë dhe kriza në çmimet e mallrave

Kriza energjetike filloi të jepte efektet e saj në tremujorin e fundit të vitit 2021. Për këtë arsye ndërhyrjet në buxhet filluan në vitin 2021 dhe vijnë ende në buxhetin 2022. Ndërkohë kriza e çmimeve të mallrave të tjera u ndikua nga efektet e agresionit rus në Ukrainë. Këto faktorë kanë ndikuar në ndryshimin disa herë të buxhetit të shtetit duke fokusuar masa specifike në sektorët e prekur.

Rishikimet e buxhetit për t’iu përgjigjur krizës energjetike dhe krizës nga çmimet e mallrave:

FONDET PËR PËRBALLIMIN E KRIZES SË ENERGJISË DHE ÇMIMEVE ne 000/l

VITET	EMERTIMI	SHTESAT E FONDEVE	FONDI TOTAL
Viti 2021	Akti Normatin nr. 31 date 27.10.2021	10,000,000	10,000,000
	Mbeshtetje per energji ne permyjet instrumentit te garancise sovrane		
Viti 2022	Ligjin Fillestar me nr. nr.115/2021 “Për Buxhetin e vitit 2022”	8,000,000	41,770,000
	Hua per sektorin energjistik		
	Akti Normativ nr. 3, datë 12.03.2022	26,000,000	
	Mbeshtetje buxhetore per sektorin energjistik	20,000,000	
	Kontigjence per paketen e Rezistences sociale ndaj pasojave te krizes	6,000,000	
	Akti Normativ nr. 12, datë 29.07.2022	7,770,000	
	Kontigjence per paketen e Rezistences sociale ndaj pasojave te krizes	6,100,000	
	Shtese per perballimin e kompesimit financiar te cmimeve te mat te ndertimit	1670000	

Paketa e mbështetjes për sektorin energjetik lidhet me Agjendën 2030 në kuadër të realizimit të Objektivit 7: “Sigurimi i furnizimit me energji me kosto të përballueshme, të besueshme, të qëndrueshme dhe moderne për të gjithë” dhe synimit 7.1 “Deri në vitin 2030, sigurimi i aksesit universal në shërbime energjie me kosto të përballueshme, të besueshme dhe moderne”.

Paketa e Rezistencës Sociale ndaj Pasojave të Krizës

Paketa e rezistencës sociale kompenson rritjen e çmimeve të shportës për pensionistët sipas kategorive të përcaktuara, familjet në skemën e ndihmës ekonomike, si dhe personat me aftësi të kufizuar. Gjithashtu ofron mbështetje për fermerët dhe bizneset e vogla, si dhe financon mburojën e çmimit të energjisë për konsumatorët familjarë dhe bizneset e vogla.

Paketa e Rezistencës Sociale ndaj Pasojave të Krizës, prej 6 miliardë lekë u përdor si më poshtë:

- Fondi prej 5 miliardë lekë është përdorur me anë të **VKM-së nr. 159, datë 12.3.2022** “Për mbështetjen financiare të disa kategorive të veçanta për zbutjen e efekteve të ndikuara nga lufta në Ukrainë”, konkretisht:

- MSHMS-ja iu akordua fondi prej 1.116 miliardë lekë për mbështetjen e kategorive që përfitojnë ndihmë ekonomike dhe pagesë të aftësisë së kufizuar dhe specifikisht:

- familjet dhe individët përfitues të ndihmës ekonomike, të përcaktuara në nenin 7, të ligjit nr. 57/2019, “Për ndihmën sociale në Republikën e Shqipërisë”;

- individët përfitues të pagesës së aftësisë së kufizuar, të përcaktuar në shkronjat “b” dhe “c”, të nenit 8, të ligjit nr. 57/2019, “Për ndihmën sociale në Republikën e Shqipërisë”;

- individët që marrin statusin, sipas ligjit nr. 8626, datë 22.6.2000, “Statusi i invalidit paraplegjik dhe tetraplegjik”, i ndryshuar;

- individët përfitues të statusit, sipas ligjit nr. 8098, datë 28.3.1996, “Për statusin e të verbrit”, i ndryshuar;

- MFE për ISSH-nw, u akordua fondi prej 3.883 miliardë lekë për mbështetjen e kategorive të personave që përfitojnë pensione dhe specifikisht:

- personat që përfitojnë pension invaliditeti, sipas ligjit nr. 7703, datë 11.5.1993, “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar;

- personat që përfitojnë pension familjar, sipas ligjit nr. 7703, datë 11.5.1993, “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar;

- personat që përfitojnë pension pleqërie, sipas ligjit nr. 7703, datë 11.5.1993, “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, dhe masa e pensionit mujor të tyre është më e ulët ose e barabartë me 50% të pagës minimale neto në shkallë vendi;

- kryefamiljarët, të cilët përfitojnë pension pleqërie, sipas ligjit nr. 7703, datë 11.5.1993, “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, dhe të përfitojnë dëmshtëpërlim për efekt të rritjes së çmimit të energjisë elektrike, sipas vendimeve të Këshillit të Ministrave.

- Me anë të VKM-së nr. 225, datë 13.4.2022, “Për përcaktimin e procedurave, të dokumentacionit dhe të masës së kompensimit për shoqëritë e linjave të transportit qytetase, rrethqytetase dhe ndërqytetase, pjesë e paketës antikrizë”, u miratuakompesimi i shoqërive të transportit për linjat qytetëse, rrethqytetëse dhe ndërqytetëse në masën 100 lekë për litër, për një periudhë tre mujore, mars prill, maj 2022. Efekti financiar është në vlerën 430 000 000 lekë.

- Nëpërmjet VKM-së nr. 245, datë 20.4.2022 “Për disa ndryshime në VKM-në nr. 101, datë 9.2.2022 “Për përcaktimin e kriterëve bazë, të sektorëve që do të mbështeten dhe të masës së përfitimit nga fondi i programit për bujqësinë dhe zhvillimin rural, për vitin 2022”, u miratua akordimi i 500 milionë lekë shtesë për mbështetjen e sektorit të bujqësisë, për t’u përdorur në skemën mbështetëse të naftës.

- **Nëpërmjet aktit normativ nr. 12, datë 29.7.2022** “Për disa ndryshime në ligjin nr. 115/2021 “Për buxhetin e vitit 2022, i ndryshuar”, u miratua:

- Shtrirja e financimit të paketës së parë të ndihmës për konsumatorët, të akorduar përmes AN nr. 3/2022, me qëllim përballimin e mëtejshëm të pasojave të rritjes së çmimeve të konsumit, nëpërmjet alokimit sërish të një fondi kontigjencë për Paketën e Rezistencës Sociale ndaj pasojave të krizës, me kosto 6.1 miliardë lekë;

- Reflektimi në kahun e të ardhurave të një rritje në masën 30 miliardë lekë, duke u bazuar në performancën pozitive të realizimit të të ardhurave tatimore dhe doganore për 7 mujorin 2022;

Gjithashtu, në reflektim të rritjes së ndjeshme të çmimeve të materialeve të ndërtimit dhe si përgjigje ndaj ngadalësimit të investimeve në fushën e investimeve publike, u miratua **akti normativ nr. 10, datë 18.5.2022, “Për kompensimin financiar të çmimit për disa materiale ndërtimi si pasojë e situatës së veçantë të krijuar në treg gjatë vitit 2022”**, i cili siguron mbështetje për të gjithë kontraktorët që kanë në zbatim kontrata për pune publike. Në aktin normativ nr. 12, datë 29.7.2022 “Për disa ndryshime në ligjin nr. 115/2021 “Për buxhetin e vitit 2022, i ndryshuar” në buxhetin e MFE është vendosur një fond prej 1,67 miliardë lekë për të

përballuar kostot e mundshme që rrjedhin nga Akti i mësipërm që nuk janë të munduara të përballohen brenda buxheteve aktuale të ministrive.

Nëpërmjet paketës së dytë janë mbështetur disa kategori:

1. Është realizuar indeksimi i pagesës së paaftësisë duke filluar nga **1 shtatori 2022**, ndihmës ekonomike dhe disa përfitimeve të tyre me kosto vjetore 1,8 miliardë lekë;

2. Është realizuar indeksimi i pensioneve duke filluar nga **1 tetori 2022** në masën 6% me kosto vjetore rreth 8,4 miliardë lekë për një vit të plotë, (kosto për vitin 2022 rreth 2 miliardë lekë);

3. Është realizuar rritja e pagave për administratën publike duke filluar nga **1 tetori 2022** me kosto që mbulohet nga racionalizimi i strukturave organike, duke u fokusuar kryesisht në vendet vakante;

4. Rritja e pagave duke filluar nga **1 tetori 2022** në disa sektorë mesatarisht 7% (polici, burgje, gardë) me kosto vjetore rreth 3,3 miliardë lekë, përfshirë edhe administratën publike;

Paketa e rezistencës sociale lidhet me shumë objektiva të Agjendës 2030 dhe më drejtpërdrejt në kuadër të realizimit të Objektivit 1: “Dhënia fund e varfërisë në të gjitha format e saj në të gjithë botë.” dhe synimit 1.3 “Zbatimi i sistemeve të duhura të mbrojtjes sociale dhe masave për të gjithë, duke përfshirë dyshemetë dhe, deri në vitin 2030, arritja e mbulimit real të të varfërve dhe personave të cenueshëm”.

Politika e pagave

Qeveria do të vazhdojë të ketë në vëmendje rritjen e pagave në sektorin publik. Paga minimale do të jetë 45,000 lekë në vitin 2025.

Qeveria do të marrë përsipër të zbusë efektet e rritjes së pagës minimale, të kostove që kanë punëdhënësit për të punësuarit e tyre. Kjo do të sjellë edhe reflektim në të gjithë piramidën e pagave sepse në vitet e fundit është konstatuar një ngjeshje e pagave duke e ulur motivimin e punonjësve për të avancuar në karrierë.

Vëmendje e veçantë do t’u kushtohet pagave në ata sektorë që ku ka prirje më të mëdha për t’u larguar nga vendi, si dhe në ata sektorë me rëndësi jetike për zhvillimin e vendit dhe sigurinë kombëtare. Pagat e mjekëve specialistë do të rriten ndjeshëm.

Për të punësuarit në sektorë të caktuar me interes strategjik për zhvillimin e vendit do të mbështeten me ligj të veçantë. Qeveria do të mbështesë financiarisht edhe strehimin e të punësuarve në sektorë të caktuar për të plotësuar mbështetjen financiare të familjarëve të tyre.

Qeveria Shqiptare po përgatit paketën e plotë të akteve në mbështetje të strehimit të kategorisë “administrata shtetërore”. Numri më i madh i kuotave për strehim për vitet 2024–2026, do të jetë për punonjësit e sistemit shëndetësor (mjekë), punonjësit e policisë së shtetit dhe ushtarakët.

Reforma e plotë e pagave që po ndërmerret, e shtrirë përgjatë dy viteve arrin një kosto prej rreth 39 miliardë lekë dhe përfitojnë 130 mijë punonjës.

Kjo kosto shtesë planifikohet që të akomodohet nga rritja e të ardhurave nëpërmjet politikave të reja fiskale, duke shfrytëzuar hapësirat e deficitit i cili detyrimisht përcaktohet mbi rregullat fiskale të Lob-it, si dhe duke rialokuar shpenzimet. Akomodimi i kostos së personelit do të jetë një prioritet i reformës.

Paga mesatare në administratën buxhetore qendrore, nga 71.630 lekë aktualisht, pas rritjes së parashikuar shkon rreth 107.257 lekë/muaj ose rreth 900 euro/muaj në fund të vitit 2024 (307 euro më shumë se viti 2022).

Pagat e mjekëve, infermierëve, mësuesve, oficerëve të policisë dhe ushtarakëve do të rriten 20–60 për qind.

Disa nga ndryshimet sipas profesioneve prekin:

- Mjek i përgjithshëm	131,672 lekë më 2024-n
- Mjek specialist	174,101 lekë më 2024-n
- Infermier	87,118 lekë më 2024-n
- Ushtar profesionist	77,000 lekë më 2024-n
- Mësues në arsim bazë	95,550 lekë më 2024-n

- Mësues në arsim të mesëm 106,800 lekë më 2024-n
- Drejtues shkolle 168,000 lekë më 2024-n
- Inspektor i parë në polici 97,500 lekë më 2024-n
- Zjarrfikës 80,000 lekë më 2024-n

Politika e pagave lidhet me shumë objektiva të Agjendës 2030 dhe më drejtpërdrejt në kuadër të realizimit të Objektivit 8: “Nxitja e rritjes ekonomike të pandërprerë, përfshirëse dhe të qëndrueshme, punësimit të plotë e produktiv dhe punës së denjë për të gjithë” dhe synimit 8.5 “Deri në vitin 2030, arritja e punësimit produktiv dhe punës së denjë për të gjitha gratë dhe burrat, përfshi të rinjtë/të rejtat dhe personat me aftësi të kufizuara, si dhe pagë e barabartë për punë me vlerë të barabartë”.

Arsimi i lartë

Sot në Shqipëri funksionojnë 15 institucione publike dhe 27 jopublike të arsimit të lartë ose 14 institucione për 1 milion banorë që është në nivelin e disa vendeve të rajonit, por mbi nivelin e Bashkimit Evropian – 7 IAL për 1 milion banorë.

Shqipëria është e angazhuar të përmbushë të gjitha angazhimet e procesit të Bolonjës duke qenë shumë aktive në *Bologna Follow-Up Group (BFUG)*, si dhe të kontribuojë në këtë proces nëpërmjet pjesëmarrjes në grupe të ndryshme pune/këshilluese të BFUG.

Struktura e të diplomuarve në Shqipëri ka shpërndarje të ngjashme me atë të të diplomuarve në vendet e BE-së. Fushat në të cilat janë diplomuar më shumë vajzat në vitin 2019 janë “Arsim” me 81.4 për qind, ndjekur nga “Shëndet dhe mirëqenie” me 79.1 për qind dhe “Arte dhe shkenca humane” me 78.2 për qind. Fushat në të cilat janë diplomuar më shumë djemtë janë “Shërbime” me 73.6 për qind, “Inxhinieri, prodhim dhe ndërtim” me 62.6 për qind, dhe “Bujqësi, pyje, peshkim dhe veterinar” me 55.1 për qind.

Përveç praktikës së ofruar nga institucionet e arsimit të lartë ku studentët kanë kryer studimet, studentëve dhe profesionistëve të rinj deri në moshën 26-vjeçare u mundësohet pjesëmarrja në Programin Kombëtar të Praktikave të Punës në administratën shtetërore, në nivel qendror dhe vendor, dhe institucionet e tjera publike për profesionistë të rinj.

Do të vazhdojë mbështetja për **Paktin për Universitetin**, si një nga angazhimet prioritare të Qeverisë Shqiptare për të adresuar probleme të përgjithshme të institucioneve të arsimit të lartë, si edhe probleme specifike për çdo universitet- bazuar në informacionet, opinionet, idetë e sugjerimet e mbledhura përgjatë procesit të vazhdueshëm të dialogut.

Gjithashtu do të vijojë mbështetja për të gjitha institucionet e arsimit të lartë.

Kolegji i Evropës, një universitet me reputacion mjaft të lartë, do të hapë një kampus të ri në Tiranë. Pasi kampusit në Bruges në Belgjikë, Kolegji i Evropës hapi kampus në Varshavë në Poloni për të mbështetur ato vende që të bëhen anëtare të Bashkimit Evropian, tani do të hapë një kampus në Shqipëri.

Universiteti është institucioni më i përfaqësuar në mesin e nëpunësve civilë të BE-së, dhe sipas një renditjeje të diplomuarit e tij përfshijnë shumë drejtues të BE-së. Universiteti financohet pjesërisht nga BE-ja dhe qeveritë e tjera kombëtare.

Kampusi i ri do të financohet nga Komisioni Evropian. dhe aplikimet për studentët parashikohet që të hapen në shtator 2023.

Politika e arsimit të lartë lidhet me Agjendën 2030 në kuadër të realizimit të Objektivit 4: “Sigurimi i arsimit përfshirës dhe të barabartë dhe promovimi i mundësive të të nxënësve gjatë gjithë jetës për të gjithë” dhe synimit 4.3 “Deri në vitin 2030, sigurimi i aksesit të barabartë për të gjitha gratë dhe burrat në arsim cilësor teknik, profesional dhe të lartë, përfshirë edhe universitetin”.

Lufta kundër korrupsionit

Lufta ndaj korrupsionit është një nga prioritetet kryesore të qeverisë dhe përbën njëkohësisht një shtysë të rëndësishme të reformës në drejtësi ndërkohë që arritjet e kësaj reforme kanë dhënë rezultate pozitive në këtë drejtim. Korrupsioni paraqet një sfidë në nivel kombëtar pasi prek shoqërinë në mënyra të ndryshme, duke sjellë pasoja negative si në jetën ekonomike, ashtu edhe

në atë sociale të qytetarëve. Në raste të caktuara, korrupsioni ka ndikuar edhe në integritetin e besimin në raport me institucionet shtetërore. Qëllimet e politikës në strategjinë kundër korrupsionit kanë synuar rritjen e efektivitetit në parandalimin, ndëshkimin dhe ndërgjegjësimin lidhur me korrupsionin.

Parandalimi dhe ndëshkimi i korrupsionit është një detyrim që rrjedh nga aderimi i Shqipërisë në instrumentet ndërkombëtarë për luftën kundër korrupsionit si Konventa e Kombeve të Bashkuara kundër Korrupsionit, Konventa Penale e Këshillit të Evropës kundër Korrupsionit, Konventa Civile e Këshillit të Evropës kundër Korrupsionit etj.

Modernizimi i shërbimeve dhe konsolidimi i infrastrukturës digjitale, për të siguruar ofrimin digjital të të gjitha shërbimeve të mundshme për qytetarët, si dhe rritjen e cilësisë së shërbimit, si një instrument i rëndësishëm dhe i pazëvendësueshëm për parandalimin e korrupsionit ka dhënë rezultate pozitive. Në drejtim të vazhdimit të reformave dhe forcimit të kapaciteteve institucionale kundër korrupsionit, programi parashikon objektivin e qeverisë për rritjen e aksesit të qytetarëve në sistemin e drejtësisë nëpërmjet digjitalizimit të sistemit, si dhe zgjerimin dhe fuqizimin e Rrjetit të Koordinatorëve kundër Korrupsionit përmes rishikimit të bazës ligjore, riorganizimit të kompetencave dhe ngritjes së Drejtorisë së Përgjithshme të Antikorrupsionit pranë Ministrisë së Drejtësisë me një rrjet të gjerë koordinatorësh në 44 institucione publike në vend.

Lufta ndaj korrupsionit përbën një qasje horizontale e cila përfshin sektorë si transparenca, prokurimet publike, shërbimet elektronike, inspektimet dhe kontrollet financiare në administratën publike, integritetin e autoriteteve publike qendrore dhe vendore, bashkëpunimin e autoriteteve ligjzbatuese, si edhe ndërgjegjësimin dhe edukimin e publikut kundër korrupsionit.

Për të garantuar qëndrueshmërinë dhe vazhdimësinë e politikave për reduktimin progresiv të korrupsionit, forcimin e integritetit të institucioneve dhe promovimin e qeverisjes së mirë, qeveria shqiptare do të hartojë dhe miratojë një strategji të re kundër korrupsionit për periudhën 2023–2030. Vizioni i saj është pasja e institucioneve publike që funksionojnë në përputhje me standardet më të larta të integritetit, transparencës dhe llogaridhënies publike dhe ofrojnë shërbime eficiente ndaj qytetarëve. Duke njohur përhapjen dhe qëndrueshmërinë e korrupsionit, strategjia e re do të zgjerojë shtrirjen e saj nga një qasje ndërsektoriale në një qasje kombëtare, gjithëpërfshirëse dhe të integruar.

Raportet ndërkombëtare të publikuara gjatë viteve të zbatimit të SNKK kanë bërë vlerësime të luftës kundër korrupsionit në vend. Në raportin më të fundit të vlerësimit, nga GRECO, 2020, Shqipëria ka arritur 9 nga 10 rekomandime të dhëna. Referuar Progres Raportit të Komisionit Evropian për vitin 2021, Shqipëria ka bërë progres në forcimin e luftës kundër korrupsionit. Janë arritur rezultate të prekshme në luftën kundër krimit të organizuar, duke përfshirë rritjen e bashkëpunimit me shtetet anëtare të BE-së dhe Europolin – një kusht për IGC-në e parë, e cila vazhdon të përmbushet.

Struktura e Specializuar Kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar (SPAK), e përbërë nga Prokuroria e Posaçme dhe Byroja Kombëtare e Hetimit, është funksionale - kusht për IGC-në e parë, i cili vijon të plotësohet. Zbatimi i Strategjisë Ndërsektoriale kundër Korrupsionit në përgjithësi është në rrugën e duhur. Vettingu i anëtarëve të drejtësisë ka sjellë rezultate në luftën kundër korrupsionit.

Lufta kundër korrupsionit lidhet me Agjendën 2030 në kuadër të realizimit të Objektivit 16: “Promovimi i shoqërive paqësore dhe përfshirëse për zhvillim të qëndrueshëm, ofrim i aksesit në drejtësi për të gjithë dhe ndërtimi i institucioneve efektive, llogaridhënese dhe gjithëpërfshirëse në të gjitha nivelet” dhe synimit 16.5 “Ulja në mënyrë të konsiderueshme e korrupsionit dhe mitëmarrjes në të gjitha format e tyre”.

Digjitalizimi

Teknologjitë e informacionit dhe telekomunikimit kanë çelur mundësi dhe oportunitete të reja të paimagjinueshme deri disa dekada më parë. Këto teknologji të reja të zhvilluara shumë

vrullshëm janë mundësi për më shumë zhvillim, mirëqenie dhe demokratizim, por njëherazi paraqesin rreziqe që mund të krijojnë hendeqe të reja midis vendeve e civilizimeve të ndryshme apo edhe midis vetë shtresave të ndryshme të shoqërisë së një vendi, duke mbarsur konflikte potenciale sociale apo midis shteteve.

Zhvillimi i infrastrukturës digjitale, rrjeteve të telekomunikacionit/komunikimeve elektronike të shpejta dhe shumë të shpejta është një domosdoshmëri për të mbështetur gjithë transformimin digjital të ekonomisë dhe zhvillimet inovatore në sektorë strategjikë si energji, transport, industri, edukim, arsim etj., si dhe përmirësimin rrënjësor të cilësisë së shërbimeve publike. Qeveria Shqiptare ka vazhduar promovimin e TIK në sektorë të ndryshëm, duke prezantuar dhe implementuar strategji dhe politika të ndryshme të cilat e kanë TIK në fokusin e tyre, zhvillimin e shoqërisë së informacionit, agjendën digjitale dhe zhvillimin e *Broadband-it*.

Nevoja jetike për ndërlidhjen digjitale, për rrjete të telekomunikacionit fikse dhe të lëvizshme që ofrojnë lidhje me internet të shpejtë dhe të sigurt doli më në pah në kushtet e pandemisë COVID-19 me rritjen e dukshme të kërkesës për mundësimin e ofrimit të mësimin online, vazhdueshmërinë e punës si në institucione dhe nga biznesi. Zhvillimi i infrastrukturës digjitale *broadband*, 5G, tarifat e *roaming-ut* dhe në tërësi komponentët e integritit digjital janë pjesë e angazhimeve rajonale të Ballkanit Perëndimor (BP) në Planin e Veprimit të Tregut të Përbashkët Rajonal 2021–2024 (CRM). Agjenda Digjitale për Ballkanin Perëndimor, si një përpjekje e përbashkët e partnerëve të Ballkanit Perëndimor (BP) dhe Komisionit Evropian (KE) është prezantuar si një nga gjashtë iniciativat e Komunikatës mbi një perspektivë të besueshme të zgjerimit dhe angazhimit të BE-së me Ballkanin Perëndimor.

Qasja në informacion të paanë është sot më e lehtë se kurrë, por teprimi me informacion të pasigurt apo të rremë mbart rrezikun e deformimeve zhvillimore, sociale dhe kulturore. Shqipëria ka arritur të ndjeshme, të evidentuara edhe ndërkombëtarisht, në rritjen e mundësive digjitale që ka ofruar në vitet e fundit për sipërmarrjet dhe qytetarët e saj, por që ende është prapa në rezultatet digjitale, sidomos në sektorin privat.

Portali *e-Albania* u shërben mbi 2.6 milionë qytetarëve dhe 221,074 bizneseve (2.8 milionë të regjistruar) pa asnjë kosto shtesë, pa prituri në radhë dhe pa pasur asnjë kontakt fizik me punonjësit apo administratën. Janë bërë mbi 40 milionë aplikime për shërbime elektronike kryesisht në shërbime të gjendjes civile, turizëm, kulturë dhe art, financë dhe ekonomi, shërbime sociale, arsim, punë të jashtme etj. Për sa i përket qeverisjes elektronike dhe ofrimit të shërbimeve publike interaktive për qytetarët dhe bizneset, si treguesi kryesor i ofrimit të shërbimeve është arritur që 95 për qind e të gjitha shërbimeve publike të ofrohen vetëm online. Në *e-Albania* aktualisht ofrohen 1,227 shërbime elektronike vetëm on-line.

Nga data 1 maj 2022, të gjitha shërbimet publike ofrohen vetëm on-line duke përmirësuar cilësinë e shërbimit, shmangur korrupsionin dhe abuzimin dhe rritur kërkesën e llogarisë. Të vetmet zyra të hapura për qytetarët janë ato që ofrojnë shërbime që e kanë të domosdoshme për praninë fizike të qytetarit (martesa, regjistrimi i gjurmëve të gishtave gjatë aplikimit për pasaportë etj.) ose automatizim (kontroll teknik etj.).

Zhvillimi i sektorit digjital do të mbajë në konsideratë 4 çështje që konsiderohen kyçe:

- Rritjen e aksesit në teknologjitë digjitale qoftë nga pikëpamja e penetritimit gjeografik, po ashtu edhe nga pikëpamja e përballueshmërisë financiare;
- Aftësitë digjitale jo vetëm të nxënësve, të rinjve/të rejave, profesionistëve të sektorit por edhe të popullsisë në moshë madhore;
- Mbrojtjen e të dhënave personale në përputhje me standardet e Bashkimit Evropian;
- Sigurinë kibernetike në bashkërendim me partnerët tanë strategjikë euroatlantikë.

Situata e zhvillimit të infrastrukturës digjitale dhe ndarja e theksuar midis zonave urbane dhe rurale, tregon nevojën e lartë për investime të rëndësishme për zhvillimin e infrastrukturës digjitale *broadband* dhe se investimi nga sektori privat në zhvillimin e rrjeteve, në veçanti në zonat rurale dhe të largëta, është i pamjaftueshëm. Vizioni për zhvillimin e infrastrukturës digjitale

“Shqipëria me infrastrukturë digjitale broadband të shpejtësisë së lartë dhe shumë të lartë në gjithë vendin, për të ngritur themelet për një shoqëri Gigabit” mbështetet në objektivat strategjike që synojnë zhvillimin e qëndrueshëm të infrastrukturës broadband, reduktimi i ndarjes digjitale dhe ofrimi i shërbimeve broadband gjithëpërfshirëse, dhe rritjen e kërkesës për zhvillimin e ekonomisë digjitale dhe një shoqëri Gigabit.

Digjitalizimi si një qasje horizontale ka efekte shumëdimensionale në thuajse të gjithë Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm të Agjendës 2030 por më drejtpërdrejt efektet e tij lidhen në kuadër të realizimit të Objektivit 9: “Ndërtimi një infrastrukture të fortë, nxitja e industrializimit përfshirës e të qëndrueshëm dhe nxitja e novacionit” dhe synimit 9.c “Rritja e ndjeshme e aksesin ndaj teknologjisë së informacionit dhe komunikimit dhe përpjekje për ofrim aksesit universal dhe të përbalueshëm në internet në vendet më pak të zhvilluara deri në vitin 2020”.

Bujqësia

Zhvillimi ekonomik në zonat rurale karakterizohet nga një mbizotërim i aktivitetit ekonomik nga bujqësia, sektor i cili dominohet nga fermat e vogla dhe familjare. Këto njësi ekonomike luajnë rol të rëndësishëm për sigurimin e ushqimit të popullsisë shqiptare, si dhe për uljen e varfërisë në zonat rurale, por ato janë të integruar në mënyrë të pamjaftueshme në zinxhirët e shkurtër të furnizimit. Në periudhën 2020–2022, edhe falë integrimit të një pjese të rëndësishme të fermerëve në skemat kombëtare të mbështetjes ku mbështetja ndaj naftës ka pasur një rol thelbësor, numri i fermerëve që zotërojnë një NIPT fermeri është rritur ndjeshëm.

Madhësia e vogël e fermës tipike prej 1.2 ha, kombinuar me fragmentimin e tokës janë sfida kryesore për rritjen dhe konkurrencën e sektorit të bujqësisë ndonëse fermat familjare luajnë rol kritik për sigurinë ushqimore të popullsisë shqiptare, si dhe për rritjen e mirëqenies në zonat rurale. Bujqësia kontribuon në 18.36% të prodhimit të brendshëm bruto dhe punëson 33.6% të fuqisë punëtore në vend. Agropërpunimi është rritur ndjeshëm gjatë 10 vjetëve të fundit duke arritur në 24.4% të xhiros totale të bujqësisë. Tendencat pozitive dëshmojnë se sektori ka potencial të lartë për zhvillim dhe krijimin e vendeve të punës. Zonat rurale kanë gjithashtu një potencial të lartë për turizmin e qëndrueshëm të bazuar në natyrë, por i cili po vlerësohet dhe lidhet me sektorët e tjerë të ekonomisë lokale. Sektori i turizmit rural, i cili ofron punësim tërheqës për të rinjtë/të rejat dhe gratë, është një forcë shtytëse e rimëkëmbjes ekonomike sidomos pas përfundimit të pandemisë COVID-19 bazuar në strategjinë “e rindërtimit” me fokus në rritjen e standardizimit dhe certifikimit për t’i shërbyer pritshmërive më të larta të turistëve. Zhvillimi i sektorit po nxjerr në pah nevojën për të punësuar të kualifikuar. Sektori shihet si një prej motorëve të zhvillimit të zonave rurale duke lidhur kështu në të njëjtën pikë prodhimin, përpunimin, dhe shërbimet ndaj produktit.

Vizioni për sektorin e bujqësisë synon të bëjë të mundur një sektor agroushqimor dhe të peshkimit të efektshëm, inovativ dhe të qëndrueshëm në Shqipëri, i cili të mund të përballojë më mirë presionet e tregut kombëtar dhe ndërkombëtar dhe të reagojë ndaj sfidave të ndryshimeve klimatike dhe menaxhimit të qëndrueshëm të burimeve natyrore, ndërkohë që kontribuon në përmirësimin e cilësisë së jetës së banorëve të zonave rurale.

Në funksion të këtij vizioni mbështetet adresimi i sfidave kryesore ekonomike, mjedisore dhe sociale për të përmirësuar mundësitë për zhvillimin e bujqësisë, peshkimit dhe biznesit në zonat rurale, duke i kushtuar vëmendje të veçantë barazisë gjinore dhe tërheqjes së fermerëve dhe sipërmarrësve të rinj, për të përmbushur prioritetet e politikave të sektorit dhe ambiciet e procesit të akreditimit të BE-së.

Objektivat e përgjithshëm për sektorin e bujqësisë konsistojnë në:

- Promovimin e prodhimit të qëndrueshëm dhe të cilësisë së ushqimit nëpërmjet zhvillimit të një sektori konkurrues dhe inovativ agroushqimor;
- Forcimin e menaxhimit të qëndrueshëm të burimeve natyrore dhe veprimeve lidhur me klimën;

- Forcimin e strukturës sociale-ekonomike të zonave rurale;
- Nxitjen e zhvillimit të qëndrueshëm të peshkimit detar dhe të ujërave të brendshme;
- Forcimin e kapaciteteve institucionale dhe administrative drejt përafrimit me *acquis communautaire* të BE-së në klasterin dhe kapitujt përkatës, 11, 12 dhe 13, si dhe transferimi i njohurive dhe inovacioni.

Eksportet shqiptare gjatë vitit 2022 arritën vlerën 487 miliardë lekë (4 miliardë euro), nga të cilat rreth 51.7 miliardë ishin eksporte të mallrave ushqimore, pijeve dhe duhanit. Eksportet bujqësore për vitin 2022 kapën vlerën e 55 miliardë lekë (482 milionë euro). Synimi sipas SKZHIE 2022–2030 është arritja e eksporteve bujqësore në vlerën 1 miliard USD.

Bujqësia ka ndikim thelbësor në shumë prej Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm të Agjendës 2030 por më drejtpërdrejt efektet e saj lidhen në kuadër të realizimit të Objektivit 2: “Eliminimi i urisë, arritja e sigurisë ushqimore dhe përmirësimi i ushqyerjes, si dhe nxitja e bujqësisë së qëndrueshme” dhe synimit 2.4 “Deri në vitin 2030, sigurimi i sistemeve të qëndrueshme të prodhimit të ushqimit dhe zbatimi i praktikave të qëndrueshme bujqësore që rrisin produktivitetin dhe prodhimin, që ndihmojnë ruajtjen e ekosistemeve, që forcojnë kapacitetin për përshtatje ndaj ndryshimeve klimatike, motit ekstrem, thatësirës, përmblyetjeve dhe fatkeqësive të tjera dhe që përmirësojnë në mënyrë progresive cilësinë e tokës”. Gjithashtu, Objektivin 12 “Sigurimi i modeleve të qëndrueshme të konsumit dhe prodhimit”.

Turizmi

Sektori i turizmit po konsolidohet si një nga sektorët prioritarë të zhvillimit ekonomik të vendit. Numri i vizitorëve të huaj që hynë në Shqipëri gjatë vitit 2022 ishte afro 7.5 milionë persona. Të dhënat e Bankës së Shqipërisë tregojnë se shpenzimet e të huajve për turizëm në Shqipëri gjatë vitit 2022 arritën një rekord prej 2.84 miliardë euro. Gjithashtu, kjo industri, siguroi punësimin në gjithë zinxhirin e vlerës së turizmit të rreth 226 mijë punonjësve, duke zënë rreth 20 për qind të numrit të të punësuarve në Shqipëri. SKZHIE 2022-2030 mbështetet në zhvillimin e qëndrueshëm të turizmit në vend duke synuar arritjen e objektivit për të mirëpritur 10 milionë turistë të huaj në vitin 2030.

Investimet në turizëm aktualisht përbëjnë rreth 7.5% të të gjitha investimeve në vend, ndërsa deri në vitin 2028 kjo shifër pritet të rritet në 8.2%. Me synim inkurajimin dhe tërheqjen e investimeve strategjike, kuadri ligjor ekzistues u ofron investitorëve strategjikë mekanizma nxitjeje dhe mbështetjeje, duke i konsideruar këto investime si prioritet dhe duke garantuar një sërë masash, shërbimesh dhe lehtësirash administrative. Një zhvillim të vrullshëm kanë pasur vitet e fundit të tre kategoritë kryesore të turizmit në vend – turizmi bregdetar, ai tematik (agroturizmi, kulturor etj.), si dhe turizmi natyror për të cilat Shqipëria ka potenciale të paçmuara zhvillimi.

Sfidat kryesore me të cilat lidhet zhvillimi i turizmit në Shqipëri kanë të bëjnë me natyrën sezonale të turizmit të bregdetit, përqendrimit të turizmit dhe mbipopullimit në zonat bregdetare gjatë sezonit veror, mungesës së fuqisë së kualifikuar punëtore, mungesa e standardizimit dhe sistemit të klasifikimit, informalitetit, zgjidhja e problemit të pronësisë, lidhjet jo të mira të infrastrukturës së transportit, veçanërisht atij detar etj.

Vizioni për zhvillimin e turizmit: “Shqipëria si destinacion turizmi tërheqës, dinamik dhe produktiv përgjatë gjithë vitit” mbështetet në arritjen e qëllimeve të mëposhtme strategjike:

- Mbështetjen e sektorit privat dhe investimeve në turizëm të qëndrueshëm në të gjithë zinxhirin e vlerës që krijohet brenda vendit sipas standardeve më të mira ndërkombëtare;
- Ngritjen e një sistemi kombëtar të edukimit turistik me kurrikula profesionale bashkëkohore;
- Nxitjen dhe zhvillimin e rrjeteve digjitale dhe shërbimeve që burojnë prej tyre, duke bashkërenduar me sektorin privat të turizmit, ofruesit e teknologjive dhe inovatorët;
- Zbatimin e investimeve që i kthejnë zonat e mbrojtura në parqe natyrore, me infrastrukturë të përshtatshme për vizitueshmërinë e tyre ku krijohet ekonomi e qëndrueshme;
- Zhvillimin e shërbimeve që lidhen me aktivitetet e turizmit detar dhe nxitjen e zhvillimit të festave dhe eventeve në destinacione;

Turizmi lidhet me disa nga Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm të Agjendës 2030 por më drejtpërdrejt efektet e saj lidhen në kuadër të realizimit të Objektivit 8: “Nxitja e rritjes ekonomike të pandërprerë, përfshirëse dhe të qëndrueshme, punësimit të plotë e produktiv dhe punës së denjë për të gjithë” dhe synimit 8.9 “Deri në vitin 2030, hartimi dhe zbatimi i politikave për promovimin e turizmit të qëndrueshëm që krijon vende pune dhe promovon kulturën dhe produktet vendase”.

Energjia

Energjia është një sektor prioritar për Shqipërinë jo vetëm për të mbështetur zhvillimin vrullshëm e të qëndrueshëm të sektorëve të ndryshëm të vendit mbi ofrimin e një jetë dinjitoze për familjet shqiptare, por edhe një sektor me kontribut të rëndësishëm të drejtpërdrejtë në rritjen ekonomike të vendit.

Pesha e burimeve të energjisë së rinovueshme në konsumin e energjisë në Shqipëri arriti në 39,3 për qind në vitin 2021. Janë instaluar 2400 MW impiante me burime të rinovueshme për prodhimin e energjisë elektrike. Shqipëria do të vazhdojë të rrisë kapacitetet e gjenerimit të energjisë elektrike bazuar në burime të rinovueshme, kryesisht diell dhe erë. Do të mbështeten dhe lehtësohen investimet private të prodhuesve. Do të forcohet infrastruktura e transmetimit të energjisë duke nxitur tregtimin e energjisë në bursën e vendit dhe ato rajonale. Do të zgjerohet mbështetja për eficiencën e energjisë në sektorin e banesave rezidenciale, në godinat me qëllim publik përdorimi, në përdorimin e energjisë elektrike në furnizimin me ujë dhe trajtimin e ujërave të përdorura, në përdorimin e energjisë elektrike në vaditje dhe mbrojtje nga përmbytjet, si dhe në industrinë e lehtë të prodhimit dhe agropërpunimit.

Shqipëria ka realizuar me sukses dy ankande fotovoltaike me kapacitet total 240 mw, ndërsa në qershor 2021, u shpall një ankand i erës 100 . Ofertuesit mund të konkurrojnë me projekte ndërmjet 10 mw dhe 75 mw dhe fituesve do t’u jepet një marrëveshje 15-vjeçare e blerjes së energjisë. Ankandi pritet të finalizohet në gjysmën e dytë të vitit 2023.

Për zbatimin e plotë të politikave energjetike dhe klimatike, legjislati i dytësor për EE, përfshirë performancën energjetike në ndërtesa, është miratuar plotësisht dhe legjislati i dytësor për burimet e rinovueshme të energjisë është ende në proces ndryshimi për ta adoptuar me direktivat e reja të BE-së.

Duke qenë se thuajse e gjithë energjia elektrike e prodhuar në vend bazohet në burime të rinovueshme, me qëllim uljen e varësisë nga ndryshimet klimatike dhe diversifikimin e gjeografisë së gjenerimit të energjisë do të kryhen disa investime që rrisin kapacitetet gjeneruese të bazuara në lëndë djegëse fosile. Shqipëria nxit zhvillimin dhe konsolidimin e sistemeve energjetike të vendeve të Ballkanit Perëndimor dhe sidomos integrimin e këtyre sistemeve në një treg rajonal energjetik me qëllim jo vetëm përmirësimin e cilësisë së qytetarëve të vendeve respektive dhe të rritjes së konkurrueshmërisë së sipërmarrjeve por edhe të krijimit të një klime besimi reciprok midis vendeve.

Me gjithë arritjet në përgjysmimin e humbjeve (nga 42 për qind në 21 për qind) në periudhën 2013–2022, fakti që një e pesta e energjisë së hedhur në treg ende humbet, dëshmon për nevojën e përmirësimeve të mëtejshme në këtë sektor të rëndësishëm. Sa më sipër do të garantojmë që deri më 2030 vendi të kthehet në një eksportues vjetor neto të energjisë si nga pikëpamja e energjisë së prodhuar/përdorur edhe nga pikëpamja financiare e sektorit, duke u përpjekur që energjia të jetë e përballueshme si për biznesin ashtu edhe për familjet shqiptare.

Gjatë vitit 2022 prodhimi neto vendas i energjisë elektrike arriti vlerën 7.003 GWH nga 8.963 GWH energji të prodhuar në vitin 2021, duke shënuar një rënie të prodhimit me 21,9 %. Shqipëria mbetet e ekspozuar ndaj risqeve të rëndësishme që lidhen me sektorin energjetik. Ndryshimi i konsumit të energjisë në periudha të caktuara të vitit apo gjatë ditës në mënyrë të pashmangshme e bën sistemin energjetik të varur ndaj importeve të energjisë (2,253 GWH gjatë vitit 2021). Nga ana tjetër, për shkak të peshës kryesore që hidrocentralet zënë në prodhimin e energjisë elektrike, Shqipëria është shumë e varur ndaj sasisë vjetore të reshjeve apo shpërndarjes

së tyre gjatë vitit dhe zonave të vendit. Kështu, prodhimi i realizuar për vitin 2021 rezulton rreth 2,887 GWH ose 47.5 për qind më i lartë se mesatarja e prodhimit për periudhën 2009 – 2021. Për këto arsye, diversifikimi i prodhimit të energjisë, krahas zhvillimit të investimeve në sektor, paraqet një sfidë të rëndësishme për t'u adresuar në të ardhmen në drejtim të fuqizimit të pavarësisë energjetike. Për këtë arsye, SKZHIE 2022-2030 synon që Shqipëria të jetë një vend eksportues neto i energjisë në vitin 2030. Lidhur me produktet e tjera energjetike, kryesisht nënproduktet e naftës dhe gazin, varësia e vendit ndaj tregjeve globale, është shumë më e theksuar.

Kriza aktuale energjetike në tregjet globale e ka nxjerrë edhe më në pah nevojën e fuqizimit të pavarësisë energjetike dhe Shqipëria ka mjaft potencial energjetik për të zvogëluar apo shmangur pasojat që vijnë nga kriza të tilla për zhvillimin e vendit, buxhetin e shtetit, biznesin apo konsumatorin vendas.

Kuvendi i Shqipërisë me anë të ligjit nr. 24/2023 “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”, përafroi direktivën (BE) 2018/2001 të Parlamentit Evropian dhe Këshillit, datë 11 dhjetor 2018, “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”, e ndryshuar”, duke synuar:

a) të nxitë e rritjen e përdorimit të energjisë prej burimeve të rinovueshme për të siguruar një zhvillim të qëndrueshëm të këtij sektori në Republikën e Shqipërisë dhe të jetë në përputhje me detyrimet në kuadër të Traktatit të Komunitetit të Energjisë;

b) të zvogëlojë importin e lëndëve djegëse fosile, emetimin e gazeve me efekt serrë dhe të mbrojë mjedisin në përputhje me detyrimet ndërkombëtare të Republikës së Shqipërisë në kuadër të marrëveshjeve dhe traktateve ndërkombëtare;

c) të nxitë zhvillimin e energjisë elektrike të rinovueshme dhe integrimin rajonal të saj, si dhe të lehtësojë pjesëmarrjen e energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme;

ç) të rritë diversifikimin e burimeve të energjisë dhe sigurinë e furnizimit me energji në Republikën e Shqipërisë;

d) të nxitë zhvillimin e zonave rurale dhe të izoluara duke përmirësuar furnizimin e tyre me energji.

Me anë të ligjit nr. 98/2022 “Për krijimin e kontributit të solidaritetit gjatë kohëzgjatjes së periudhës së krizës energjetike”, Kuvendi i Shqipërisë miratoi taksimin e veçantë për prodhuesit e energjisë që shesin energjinë me çmim më të lartë se çmimi 8.5 lekë/kWh. Ky ligj e shtrin efektin e tij deri më 31 dhjetor 2024.

Në prill 2023 filloi funksionimin dhe Bursa Shqiptare e Energjisë, duke i dhënë kështu edhe industrisë tonë, edhe tregut ndërkombëtar, mundësinë për të marrë energji elektrike me çmime sa më të konkurrueshme dhe sa më të ulëta.

Energjia lidhet me Agjendën 2030 në kuadër të realizimit të Objektivit 7: “Sigurimi i furnizimit me energji me kosto të përballueshme, të besueshme, të qëndrueshme dhe moderne për të gjithë” dhe synimit 7.1 “Deri në vitin 2030, sigurimi i aksesit universal në shërbime energjie me kosto të përballueshme, të besueshme dhe moderne”.

2.2 PROGRAMET IPA 2022–2027 DHE FUSHAT PRIORITARE TË TYRE

IPA 2021

	Dokumenti i veprimit	(mln euro)	Institucioni përgjegjës
1	BE për drejtësinë	8	MD
2	BE për të drejtat e pronësisë	10	KM, ASHK
3	BE për Natyrën/SPIN	6	MTM
4	BE për ekonominë qarkulluese	30,9	MTM
5	BE për inovacionin	10	MFE
Totali		64,9	

IPA 2022

	Dokumenti i veprimit	(mln euro)	Institucioni përgjegjës
--	----------------------	------------	-------------------------

1	BE për sektorin e ujit	29	MIE, AMBU, MTM
2	EUIF (<i>instrumenti lehtësues për integrimin evropian</i>)	19	MIE, MBZHR, MEPJ
3	BE për demokracinë	5	Kuvendi, KQZ
4	BE për rininë	5	MSHRF, MFE
5	BE për agjencitë e zbatimit të ligjit	14.9	MB
6	OMN/ Vetingu – faza II	9.7	MD
Totali		82.6	

IPA 2023

Mbështetje buxhetore sektoriale prej 80 mln euro për Shqipërinë: “Kontrata e Ndërtimit të Shtetit dhe Rezistencës për Shqipërinë”, pjesë e Planit Vjetor të Veprimit që kontribuon në Paketën e Mbështetjes Energjetike të Ballkanit Perëndimor në favor të Republikës së Shqipërisë për vitin 2023.

IPA 2024¹

	Dokumenti i veprimit	Indikative (mln euro)	Institucioni përgjegjës
1	Mbështetje për kuadrin institucional të antikorrupsionit	3.85	MD
2	Ngritja e rrjetit të komunikimit bazuar në teknologjinë TETRA	5	MB
3	BE për qeverisjen lokale	10	MB
4	Mbështetje për menaxhimin e pyjeve – ForestAl	13	MTM
5	Ngritja e Institucionit Mjekësor të Posaçëm për personat me çrregullime të shëndetit mendor me masë mjekësore, në nivel kombëtar	0.19	MSHMS
6	Mbështetje për sigurinë ushqimore, veterinarinë dhe politikat fitosanitare	12.5	MBZHR
7	BE për përfshirjen sociale, faza II (mbështetje buxhetore).	28 (24 SBS + 4 TA)	MFE
8	EUIF (instrumenti lehtësues për integrimin evropian)	12	Kryenegociator
Totali (indikative)		99,35	

	Programet operationale 2024–2027 ²	Kosto indikative (mln euro)	Përfituesit
1	Garancia rinore	69.4 (50 EU – 19.4 Kombëtare)	MFE, MAS, MSHMS, MSHRF
2	Ekonomia dhe shoqëria digjitale	44 (30 EU – 14 Kombëtare)	AKSHI
3	BE për eficiencën energjetike	79 (50 EU – 29 Kombëtare)	MIE, AEE
Totali (indikative)		192.4 (130 EU + 62.4 kombëtare)	

IPARD III

Vendimi i KE datë 9.3.2022 për IPA III Rural Development programme (IPARD III) për Republikën e Shqipërisë në vitet 2021–2027. Kontributi maksimal indikativ i Bashkimit Evropian

¹ Aktualisht për këtë program janë dorëzuar Dokumentet e Veprimit dhe mendohet të miratohet në fund të këtij viti nga Komisioni Evropian.

² Të dhënat i referohen draftit të parë të hartimit të programeve operationale për Shqipërinë.

për zbatimin e programit IPARD III është vendosur në 112,000,000 euro, i ndarë në vite si më poshtë:

Viti	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Totali	8	10	12	16	19	23	24

2.3 PROGRAMET E BASHKËPUNIMIT ME BANKËN BOTËRORE

Për vitin 2023 janë në proces për tu nënshkruar 6 programe me Bankën Botërore:

- i) Projekti i ndërtimit të Urave të Qëndrueshme, 100 milionë \$;
- ii) Projekti Qëndrueshmëria ndaj klimës dhe zhvillimit të bujqësisë”, 70 milionë \$;
- iii) Projekti i Qasjes Universale në Shërbime Publike me Standard të Lartë (GovTECH), 60 milionë €;
- iv) Financimi i Politikave të Zhvillimit, 120 milionë \$;
- v) Mjedis i Pastër dhe i Sigurt për Detin Blu, 80 milionë \$;
- vi) Programi Kombëtar i Modernizimit të Sektorit të Furnizimit me Ujë dhe Kanalizimeve në Shqipëri, 132 milionë euro.

KREU III

3.1 KUADRI MAKROEKONOMIK DHE FISKAL

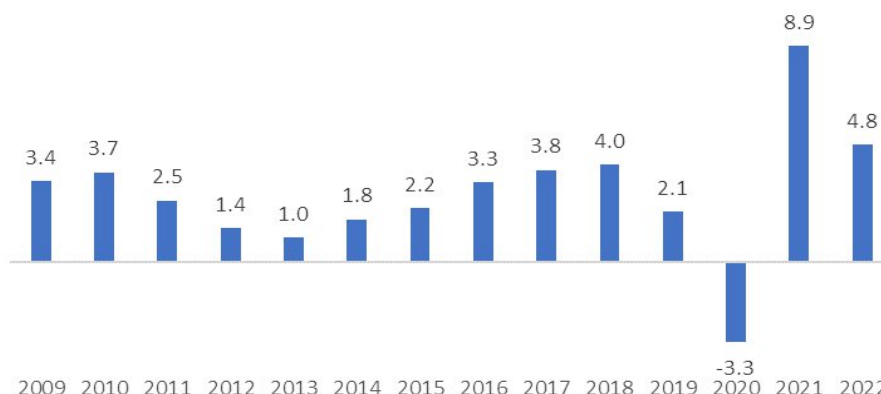
Zhvillimet më të fundit makroekonomike

Ritmi i rritjes ekonomike gjatë viteve të fundit, deri përpara goditjes nga pandemia e COVID-19, ka treguar një trend pozitiv zhvillimi që është pasqyruar në një sërë parametrash makroekonomikë në vend. Performanca e vitit 2020 ka qenë, në aspektin ekonomik dhe të financave publike, një ndër vitet më të vështirë në tre dekada. Ekonomia e vendit përjetoj dy goditje të forta brenda një harku kohor të shkurtër që përfshin tremujorin e katërt të vitit 2019 dhe vitin 2020, veçanërisht në tremujorin e dytë dhe të tretë të tij.

Sidoqoftë, me gjithë ndikimin e rëndë që të dy goditjet kanë pasur për ekonominë e vendit, në sajë të përgjigjeve relativisht të mira të politikave ekonomike dhe masave të duhura rregullatore të ndërmarra, të dhënat statistikore dëshmojnë se situata e përgjithshme në mbyllje të vitit 2020 ishte konsiderueshëm më pak e rëndë nga sa pritej në fillim të pandemisë, si dhe përgjatë vitit 2021 rimarrja e ritmit të ekonomisë ishte konsiderueshëm më e shpejtë sesa pritshmëritë fillestare.

Ecuria vjetore e PBB

Rritja reale në % vit-me-vit

Gjithashtu, edhe nën ndikimin e goditjes më të fundit negative, e reflektuar në një pakësim të ofertës globale të disa mallrave bazë e cila ka çuar në një rritje të fortë të nivelit të përgjithshëm të çmimeve (inflacionit), si dhe në një shtrëngim të fortë të kushteve financiare, sërish deri më tani, fondamentet kryesore ekonomike dhe financiare dhe stabiliteti i përgjithshëm makroekonomik i vendit ka rezistuar relativisht mjaft mirë ndaj të gjitha këtyre goditjeve.

Produkti i brendshëm bruto i Shqipërisë u rrit me 4.7 për qind nga viti në vit në tremujorin e katërt të 2022, me një rënie të lehtë krahasuar me rritjen prej 4.9 për qind në periudhën e mëparshme. Konsumi i familjeve u rrit me 4.5 për qind, ndërsa shpenzimet e qeverisë ranë me 3 për qind. Gjithashtu, formimi i kapitalit fiks bruto u rrit me 9.8 për qind. Nga ana tjetër, kërkesa e huaj kontribuoi negativisht në rritje, pasi eksportet u rritën me 0.6 për qind ndërsa importet u rritën me 3.2 për qind. Në bazë tremujore, ekonomia u zgjerua me 0.2 për qind. Në terma vjetore për vitin 2022, PBB-ja u rrit me 4.84 për qind.

Deficiti i llogarisë korrente për 2022 shënon një deficit prej 1,080 milionë euro, i ngushtuar krahasuar me të njëjtën periudhë të një viti më parë me rreth 86 milionë euro ose 7 për qind. Ecuria e deficitit korrent reflektoi kryesisht thellimin e deficitit tregtar në mallra dhe zgjerimin e balancës negative të të ardhurave parësore, faktorë të cilët janë kompensuar në masë të madhe nga zgjerimi i suficitit tregtar në shërbime, si dhe rritja e remitancave. Eksporti i shërbimeve të lidhura përgjithësisht me turizmin arriti vlerën 4.8 miliardë euro për 2022, ose rreth 38% më shumë krahasuar me një vit më parë.

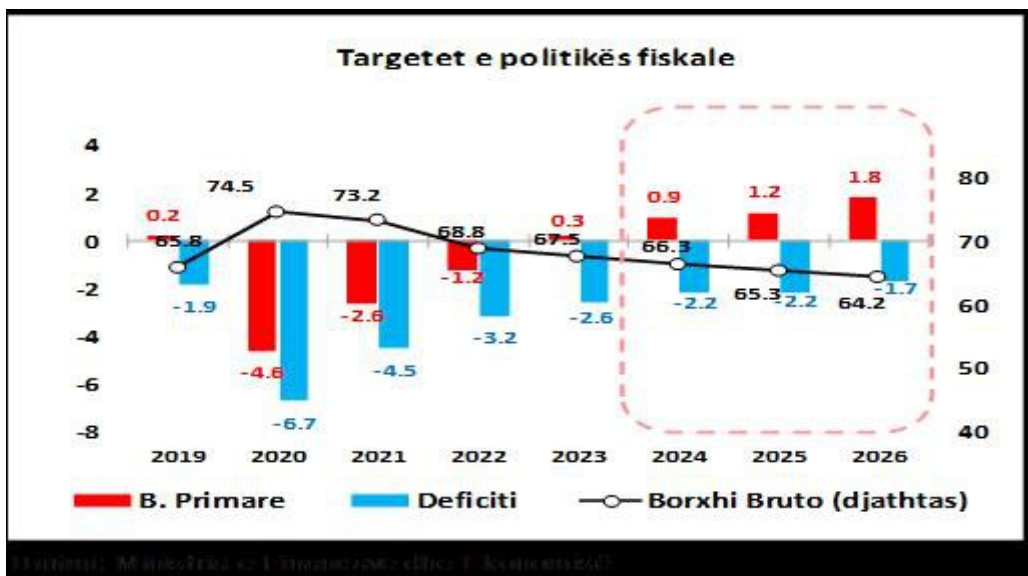
Nga ana tjetër, deficiti tregtar rezultoi me një zgjerim prej rreth 439 milion euro ose 11 për qind krahasuar me vitin 2021. Eksporti i mallrave më 2022 u rrit me 53 për qind krahasuar me vitin 2021, por në të njëjtën kohë edhe importi i mallrave u zgjerua ndjeshëm me rreth 22 për qind, në reflektim të rritjes së kërkesës së brendshme stimuluar edhe nga sezoni turistik. Pështetja ndjeshëm më e lartë e importeve të mallrave në raport me eksportet çoi për rrjedhojë në zgjerimin e deficitit tregtar. Remitancat për vitin 2022 shënuan vlerën 833 milionë euro, me një rritje prej rreth 9.5 për qind krahasuar me 761 milionë euro të një viti më parë. Më 2022-n, teprica pozitive e llogarisë financiare dhe kapitale rezultoi në 864 milionë euro krahasuar me 1.9 miliardë euro që ishte më 2021. Brenda kësaj llogarie, investimet e huaja direkte neto shënuan nivelin prej 1,207 milionë euro për vitin 2022, ose një rritje prej 22 për qind në krahasim me nivelin prej 990 milionë euro më 2021.

Inflacioni mesatar përgjatë vitit 2022 ishte 6.7 për qind krahasuar me 2 për qind një vit më parë, duke reflektuar rritjen e çmimeve prej goditjes së fundit të ofertës globale të disa të mirave bazë, për shkak të luftës në Ukrainë, duke e kthyer inflacionin në një nga çështjet kryesore makroekonomike për ekonominë tonë, ashtu si në shumë vende të tjera të botës. Gjithsesi, inflacioni në Shqipëri deri më tani ka rezultuar sa pothuajse vetëm gjysma e inflacionit mesatar të vendeve të rajonit tonë (Ballkanit Perëndimor), si dhe ndjeshëm më ulët se sa mesatarja e Bashkimit Evropian. Kursi i këmbimit të lekut kundrejt valutave kryesore ka qëndruar përgjithësisht stabil. Kursi mesatar lek/euro në vitin 2022 ishte 119 nga 122.5 që ishte mesatarisht gjatë vitit 2021. Ndërsa kursi mesatar lek/USD për 2022 ishte 113.1 nga 103.5 që ishte mesatarisht gjatë vitit 2021.

Politikat fiskale

Pas një stimuli të lartë, për të kryer një politikë fiskale ekspansioniste të domosdoshme dhe njëkohësisht të paevitueshme gjatë viteve 2020 dhe 2021 me qëllim amortizimin e goditjeve negative (nga tërmeti dhe sidomos pandemia), politika fiskale për periudhën afatmesme 2024–2026 do të riorientohet sërish drejt konsolidimit fiskal, ndërkohë që do sigurojë një nivel investimesh publike relativisht të lartë prej mesatarisht rreth 5 për qind të PBB-së në vit (vetëm nga qeveria qendrore). Konsolidimi fiskal dhe reduktimi i borxhit publik është thelbësor për uljen e risqeve makroekonomike, të cilat pengojnë rritjen ekonomike dhe shkaktojnë paqëndrueshmëri makroekonomike.

Ky kuadër fiskal synon një deficit fiskal të përgjithshëm prej 2.2 për qind të PBB-së për 2024, nga 2.6 për qind i programuar për vitin 2023; nivelin prej 2.2 për qind të PBB-së në vitin 2025 dhe 1.7 për qind më 2026-n. Njëkohësisht, balanca primare pritet të rikthehet në norma pozitive prej rreth 0.3 për qind që prej vitit 2023, në përmirësim të qartë nga niveli negativ për vitin 2022. Ndërkohë që targetohet në vijimësi në vlera pozitive për vitin 2024 me 0.9 për qind, në vitin 2025 me 1.2 për qind dhe 1.8 për qind në vitin 2026.

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Balanca primare është një parametër shumë i rëndësishëm i qëndrueshmërisë afatgjatë të financave publike, për të cilën, në korrik të 2020-s u ndërmor një tjetër iniciativë ligjore duke përfshirë një rregull të ri fiskal në LOB, në linjë edhe me rekomandimet e KE-së dhe me parimet kryesore të “aquis” të BE-së, i cili bën të detyrueshëm ligjërisht tashmë që duke filluar që prej vitit buxhetor 2024 e në vijim balanca primare faktike nuk mund të rezultojë negative, pra duhet të jetë së paku e balancuar ose pozitive (suficit primar).

Ky target i parametrit të balancës primare buxhetore do të përbëjë tashmë dhe në vijimësi objektivin kryesor operativ të politikës fiskale për të materializuar synimin e një trajektore vijimisht rënëse të borxhit publik, pra duke synuar konsolidim të vijueshëm fiskal me qëllim garantimin e qëndrueshmërisë së financave publike si një fundament kyç i stabilitetit makroekonomik dhe mbarë-vajtjes së ekonomisë së vendit. Më konkretisht, duke marrë të mirëqena supozimet dhe projeksionet e tjera të KMF-së aktuale, respektimi në mënyrë të përvitshme i këtij objekti, (rregulli fiskal), të parametrit të balancës primare, pritet të çojë në një reduktim të nivelit të borxhit publik rreth nivelit prej 62.8 për qind të PBB-së deri në vitin 2026 nga rreth 64.6 për qind që rezultoi në fund të 2022.

Realizimi i pagesës së faturës të taksës së pasurisë përmes Sistemit të përmirësuar të Kadastrës Fiskale është bërë në fillim të muajit prill. Sistemi IT i Kadastrës Fiskale është tashmë gati të trajtojë procedurat e plota të taksës së pasurisë që nga regjistrimi i pronës deri te menaxhimi i detyrimeve të taksapaguesve.

Reforma e Taksës së Pasurisë kryhet pjesërisht përmes bashkëpunimit midis Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë dhe Agjencisë Suedeze të Taksave. Bashkëpunimi zhvillohet përmes projektit të quajtur ProTax Albania.

Qëllimi i projektit është fuqizimi i bashkive duke rritur të ardhurat e tyre vetjake. Projekti synon

administrim modern dhe uniform të taksës së ndërtesës, ku taksimi do të bazohet në vlerën e tregut.

Në dhjetor 2023 do të miratohet ligji i ri për taksën e pasurisë, si pjesë e reformës së Strategjisë Afatmesme të të Ardhurave (MTRS).

Një sistem i qendëruar IT, cilësi e përmirësuar e regjistrave dhe taksapagues të mirë informuar, së bashku me një kuadër ligjor modern pritet ta bëjnë taksimin më të drejtë dhe efikas.

Draft-ligji i ri për lojërat e fatit ndodhet për konsultim publik dhe mirëpret komentet e qytetarëve dhe grupeve të interesit. Drafti ka parashikuar zhvillimin e tyre vetëm online, kontrollin e rreptë mbi sasinë e parave që mund të luajë secili lojtar, si dhe parashikon që shumica e këtyre të ardhurave të shkojë për sportin.

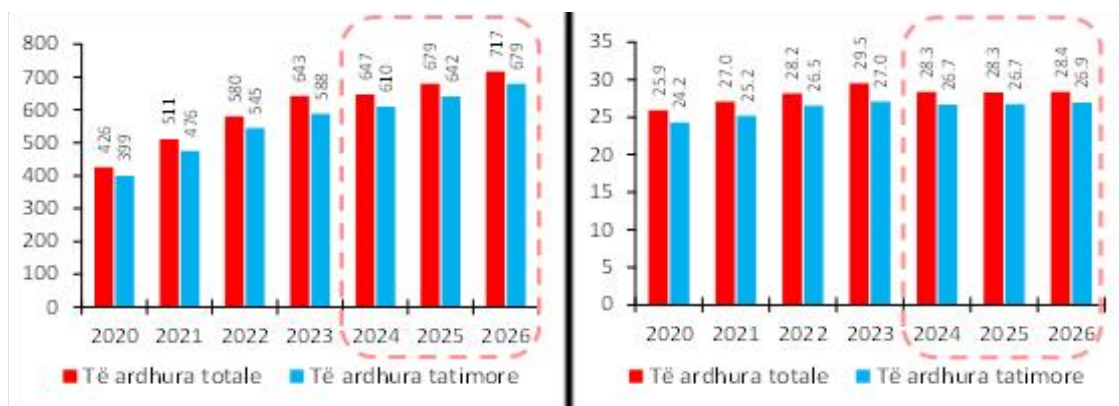
Skenari makroekonomik e fiskal afatmesëm

Pas recesionit të fortë prej -3.5 për qind në vitin 2020, ekonomia u rimëkëmb fuqishëm në vitin 2021, duke shënuar rritje reale prej 8.5 për qind. Për vitin 2022 kjo rritje vlerësohet të jetë rreth 3.7 për qind dhe pritet të vijojë trendin pozitiv në periudhën afatmesme. Rritja ekonomike parashikohet në normën 2.6 për qind për vitin 2023 dhe parashikohet mesatarisht rreth 3.9 për qind në vit përgjatë periudhës afatmesme në vijim 2024–2026. Më specifikisht, rritja ekonomike parashikohet në 3.8, 3.9 dhe 4.0 për qind respektivisht për vitet 2024, 2025 dhe 2026.

Presionet inflacioniste parashikohen të zbuten në periudhën afatmesme. Me shuarjen e efektit të bazës në normën e inflacionit, duke supozuar se nuk do të ketë një goditje tjetër të qenësishme në ofertën globale të mallrave bazë, si dhe në reflektim të tkurrjes së të ardhurave reale të disponueshme dhe shtrëngimit domethënës të kushteve financiare, të cilat do të ushtrojnë një presion frenues të kërkesës agregate, në skenarin bazë parashikohet (supozohet) se inflacioni do rikthehet gradualisht drejt targetit të tij prej 3% në fund të vitit 2023 dhe do qëndrojë rreth këtij niveli për periudhën afatmesme 2024–2026.

Bazuar mbi parashikimet e treguesve kryesorë makroekonomikë, reformave dhe ndryshimeve fiskale të ndërmarra dhe veçanërisht ato të pritshme për t'u ndërmarrë në vijim, si dhe të faktorëve të tjerë përcaktues në ecurinë e zërave të ndryshëm të të ardhurave të buxhetit të shtetit, të ardhurat totale të buxhetit për tre vitet në vijim (2024 -2026) parashikohen të rriten mesatarisht me rreth 3.7 për qind në çdo vit. Më specifikisht 0.7 për qind për vitin 2024, 4.9 për qind për 2025 dhe 5.5 për qind për 2026. Të ardhurat tatimore për këtë periudhë parashikohen me një rritje mesatare vjetore prej rreth 4.9 për qind.

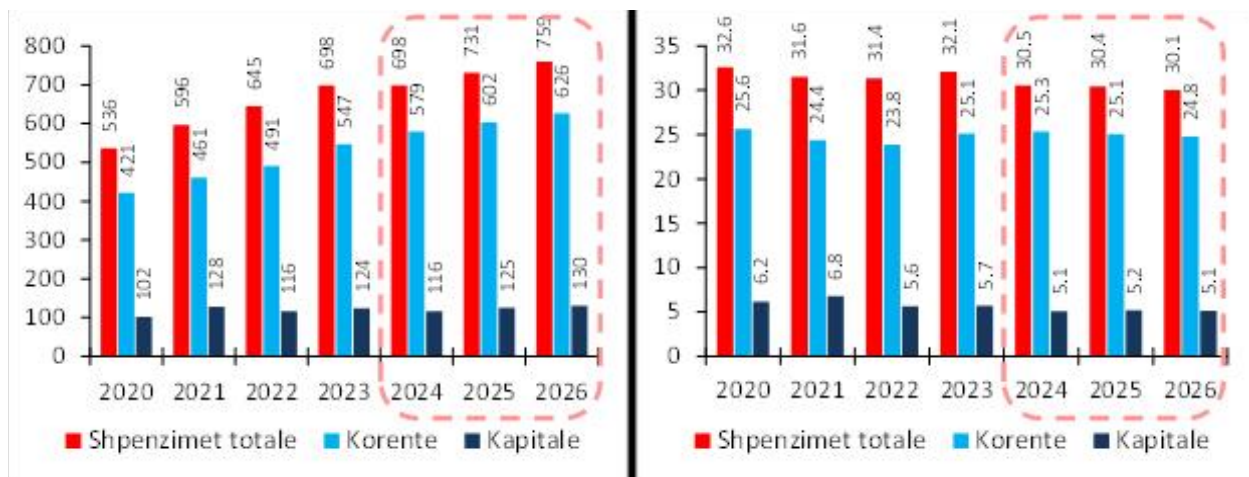
Grafik 3.4: Të ardhurat (majtas në miliardë lekë, djathtas në për qind të PBB)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Duke qëndruar brenda kontureve të parashikimeve të treguesve makroekonomikë dhe të të ardhurave për tre vitet në vijim, si dhe duke synuar respektimin e objektivave të sipërpërmendur të deficitit fiskal për këtë periudhë, burimet totale të qeverisë për t'u shpenzuar gjatë viteve 2024–2026 pritet të jenë mesatarisht në rreth 729.2 miliardë lekë në çdo vit ose mesatarisht rreth 30.3 për qind e PBB-së. Investimet publike janë programuar të mbahen në një nivel mesatarisht prej rreth 5.1 për qind të PBB në çdo vit (vetëm nga qeveria qendrore, pa përfshirë ato nga qeveria lokale), i cili konsiderohet një nivel i përshtatshëm për mbështetjen e një rritje ekonomike të lartë e të qëndrueshme.

Grafik 3.5: Shpenzimet (majtas në miliardë lekë, djathtas në për qind të PBB-së)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Kuvendi i Shqipërisë ka miratuar në marsin e këtij viti ligjin e ri “Për tatimin mbi të ardhurat” për të rritur efikasitetin shtetëror për sa i përket mbledhjes së tatimeve por edhe për të thjeshtëzuar procedurat për qytetarët. Ky ligj synon neutralitetin e tatimit, rritjen e transparencës dhe aplikimin e një sistemi sa më të drejtë tatimor.

Përmes këtij ligji synohet një reformim i plotë i sistemit tatimor shqiptar dhe i hapet rruga një kapitulli të ri në legjislacionin fiskal, duke i dhënë fund ndryshimeve të shpeshta që i ishin bërë ligjit të mëparshëm, të cilat ndër vite kishin krijuar hapësira për evazion apo keqinterpretime.

Ligji ka tre objektiva kryesorë, të cilët janë:

- krijimi i një sistemi tatimor vetëdeklarativ bashkëkohor ku individit dhe entiteti paguan pjesën e ndershme të tatimit mbi të ardhurat që realizon, dhe kërkon kthimin e këtij kontributi në formën e përfitimeve dhe shërbimeve të përmirësuara publike;
- rritja e kontributit në buxhetin e individëve dhe entiteteve nëpërmjet tatimit të të ardhurave, duke balancuar peshën e tatimeve indirekte;
- ofrimi i një sistemi tatimi më të ndershëm dhe më të gjithëpranuar.

Përshkrimi i risqeve financiare

Duke pasur parasysh pasiguritë globale, konsumi/investimi privat mbetet i brishtë. Rritja më e dobët e ekonomisë globale - veçanërisht e Bashkimit Evropian, destinacionet kryesore të eksportit dhe burimet e remitancave mund të përhapen në Shqipëri.

Inflacioni është rikthyer në nivele të paprecedenta që nga vitet 1980. Kjo do të vërë nën presion si përpjekjet për uljen e varfërisë ashtu edhe çmimet e inputeve. Politika e normalizimit të Fed/BQE-së më shpejt se sa pritej, mund të çojë në rritje të normave të interesit në Shqipëri dhe të ushtrojë presion mbi shërbimin (kostot) e borxhit publik.

Situata energjetike/kushtet e thatësisë mund të ndikojnë në prodhimin e energjisë elektrike në vitin 2023. Mungesa e energjisë mund të dëmtojë rritjen ekonomike. Importet e energjisë elektrike mund të paraqesin rreziqe kuazi-fiskale për buxhetin.

Ndryshimet klimatike dhe degradimi i mjedisit janë rreziqe kyçe për qëndrueshmërinë e zhvillimit të Shqipërisë.

Propozimi i Dokumentit të Politikave Prioritare:

Bazuar në të dhënat e kuadrit makroekonomik, sektorët prioritarë të dokumentit DPP 2024–2026, do të vijojnë të financohen, por politikat e reja duhet të akomodohen brenda taveveve ekzistuese. Gjithashtu, projektet e reja strategjike do të akomodohen brenda taveveve të vitit 2025, bazuar në kushtin që investimet të fillojnë në vitin 2025.

Shënim sqarues. Duke filluar nga viti 2025, disponohet hapësirë fiskale për fillimin e projekteve të reja strategjike. Tavanet e vitit 2024 janë ekuivaleuar me projektet në vazhdim. Politikat e tjera, të cilat kërkojnë financim sipas këtij draft-dokumenti janë tashmë të akomoduar në tavane buxhetore.

KREU IV

4.1 PROGRAME PRIORITARE TË REJA PËR PERIUDHËN 2024–2026

1. Programi i garancisë rinore

Qeveria shqiptare do të nisë pilotimin e një programi të ri për përfshirjen e të rinjve/të rejave në tregun e punës. Skema e Garancisë Rinore synon të reduktojë largimin e të rinjve/të rejave nga Shqipëria, si dhe papunësinë për të rinjtë/të rejtat, që është në nivelet mbi mesataren e papunësisë. Pas pilotimit në disa zona në vitin 2022, programi do të zgjerohet më 2023.

Fondi për programet e nxitjes së punësimit për vitin që vjen është 3.4 miliardë lekë për vitin 2023. Ky program do të zbatohet në bashkëpunim me Bashkimin Evropian.

2. Programi i kodimit për fëmijët e klasave të para (i)

Qeveria Shqiptare në bashkëpunim me Fondacionin Shqiptaro-Amerikan për Zhvillim (AADF) po zbaton projektin e kodimit që në klasën I. Projekti përfshin ngritjen e 100 laboratorëve “smart” në shkollat pilot, ofron një platformë *online* (CodeMonkey) për të mbështetur mësimdhënien dhe mësimin e kodimit dhe mendimit kritik dhe logjik për nxënësit e klasave të para në 100 shkolla për vitin shkollor 2022–2023, si dhe trajnimin e mësuesve për kurrikulën e re të TIK-ut. Synimi afatgjatë i këtij projekti është riformatimi i të gjithë kurrikulës së lëndës së teknologjisë së informacionit, duke përfshirë këtu dhe kurrikulën aktuale që ndiqet nga klasa e katërt deri në të nëntën, por edhe në gjimnaz, si dhe pajisja me laboratorë “smart” e të gjitha shkollave të arsimit parauniversitar.

Kurrikula e klasës së parë siguron që fëmijët të kenë mundësi të përftojnë aftësitë e nevojshme për të përdorur kompjuterin e për t’u orientuar me pjesët e ndryshme të tij, të mësojnë bazat e programimit nëpërmjet një platforme që i mundëson që bashkë me mësuesit të ndjekin aventura të ndryshme të kodimit e të zhvillojnë aftësi të mendimit kritik, algoritmik dhe logjik.

Në vijim disa të dhëna statistikore:

- Janë ngritur **100 laboratorët e parë SMART** nëpër shkolla, në **34 qytete**;
- Në projekt janë përfshirë **270 klasa të para** me **7076 nxënë**s;
- Është hartuar dhe miratuar zyrtarisht kurrikula e klasës së parë në bashkëpunim me ekspertin e huaj dhe ekspertët shqiptarë të ASCAP dhe AKSHI;
- Janë trajnuar **118 mësues**, gjatë **4 fazash trajnimi** përgjatë periudhës shtator 2022–shkurt 2023;
- Është hartuar, prodhuar dhe shpërndarë *Manuali i mësuesit* dhe *Libri i punës për nxënësit* në të 100 shkollat pjesë të projektit;

3. Programi i nxitjes së kodimit për të rinjtë/të rejtat

Në kuadër të rritjes së shpejtë së nevojës për talente njerëzore në arritjen e potencialit të plotë dhe të shpejtë të digjitalizimit të Shqipërisë, qeveria shqiptare ka vlerësuar që krahas mënyrave tradicionale të edukimit, duhet nxitur dhe modeli i formimit për punë përmes qendrave të formimit profesional në fushën e programimit kompjuterik dhe kodimit, që i **mundëson individëve pa përvojë në shkencat kompjuterike, brenda një periudhe relativisht të shkurtër të aftësohen dhe të kalojnë në një karrierë në industrinë teknologjike.**

Për këtë arsye Qeveria ka përgatitur një skemë mbështetje për ndjekjen e këtyre programeve nga të rinjtë/të rejtat, punëkërkuessit dhe punëmarrësit që duan të zhvillojnë aftësitë e tyre digjitale.

Kjo skemë mbështetje do të fillojë zbatimin nga Agjencia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive në janar 2023.

Financimi ofrohet sipas kritereve të mëposhtme:

- Pjesëmarrësit punëkërkues të papunë të regjistruar, financohen në masën 100%, por, në asnjë rast, më të lartë se 300,000 (treqind mijë) lekë të koston së kursit të formimit profesional;

- Çdo pjesëmarrës punëkërkues apo punëkërkues i punësuar i regjistruar, financohet në vlerën 50% të koston së kursit të formimit profesional, por, në asnjë rast, më të lartë se 150,000 (njëqind e pesëdhjetë mijë) lekë;

- Për personat me aftësi të kufizuara, institucionit të formimit profesional, publik apo privat, i financohen elementet e përshtatjes së arsyeshme, për sa u përket programeve të veçanta të trajnimit, kurrikulës së përshtatur, në përputhje me shkallën dhe llojin e aftësisë së kufizuar, përgatitjen e instruktorëve për të ofruar trajnim të posaçëm për këtë kategori, deri në shumën 200,000 (dyqind mijë) lekë.

Informacione të mëtejshme:

- Aplikimi do të kryhet **nëpërmjet portalit e-Albania** nën përshkrimin: “Aplikim për kursin e Formimit Profesional me mbështetje financiare”;

- Aplikuesit për zgjedhin kompaninë ku dëshirojnë të marrin formimin profesional dhe pas validimit të aplikimit të tyre kontaktohen nga kompania për të kryer testin e pranimit;

- Kursantët, të cilët përfitojnë nga kjo mbështetje **kanë detyrimin të qëndrojnë** dhe të kërkojnë punë brenda Republikës së Shqipërisë, për një periudhë **jo më pak se 2-vjeçare**, menjëherë pas mbarimit të kursit, në të kundërt janë të detyruar të kthejnë 100% të vlerës së mbështetjes financiare të përfituar, sipas skemës së përcaktuar në këtë vendim.

4. 2024 – Viti i pyjeve

Në kuadër të reformave, Agjencia Kombëtare e Pyjeve u riorganizua në mënyrë thelbësore duke filluar nga 1 janari 2023 duke krijuar Drejtorinë e Natyrës dhe Pyjeve. Drejtoria e re e Natyrës dhe Pyjeve do të mbulojë specifikisht zonat e mbrojtura dhe sektorin e pyjeve dhe kullotave.

Detyra e re e kësaj agjencie është hartimi i një kalendar pune me një plan veprimi konkret, me një hartë pune që do të shoqërohet me planin e vet financiar në emër të pyjeve. Krahas moratoriumit për ndalimin e prerjeve të pyjeve, ngritja e sistemit të informacionit në pyje është një tjetër risi e viteve të fundit

Zonat e mbrojtura nga 17.5% që i kishim dy vite më parë janë rritur në territor në masën 21.3%, dhe futja e luginës së Vjosës si Park Kombëtar do rrisin nga viti në vit sipërfaqen e zonave të mbrojtura.

Krahas këtyre masave do të fillojë një plan i ri ripyllëzimi shoqëruar me kalendar konkret dhe kosto financiare me fokus viti 2024 – Viti i Pyjeve.

KREU V

LISTA UNIKE E PROJEKTEVE ME RËNDËSI KOMBËTARE

Lista Unike e Projekteve me Rëndësi Kombëtare (ose siç njihet në gjuhën angleze, NSPP) është një instrument prioritizimi strategjik afatmesëm dhe afatgjatë i Qeverisë Shqiptare, i cili shërben për të materializuar Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZHI), strategjitë sektoriale dhe prioritetet e qeverisë në projekte konkrete në nivel kombëtar dhe rajonal. Kjo listë shërben si referencë për ministrinë përgjegjëse për financat dhe njësitë e qeverisjes qendrore, në kuadër të përfshirjes së projekteve të investimeve publike në Programin Buxhetor Afatmesëm (PBA) apo buxhetin vjetor.

Projektet e reja të investimeve publike mbi vlerën kufi të vendosur me udhëzimin e Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 4, datë 20.2.2023 *“Për përcaktimin e kufirit financiar të vlerës së plotë të projektit në përputhje me specifikat e sektorit, mbi bazën e të cilit mënyra dhe procedurat e vlerësimit të projektit të investimit publik”* klasifikohen si projekte investimi me rëndësi kombëtare dhe i nënshtrohen procesit të vlerësimit për përfshirjen e tyre në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare. Këto projekte investimi përfshihen në PBA-në apo buxhetin vjetor në përputhje me hapësirën

fiskale, vetëm pasi të jenë bërë pjesë e listës unike të projekteve me rëndësi kombëtare, të rankuar dhe të miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave.

Parimet kryesore, ku bazohen njësitë e qeverisjes qendrore dhe institucioni përgjegjës për programimin strategjik, për propozimin e projekteve të investimeve, vlerësimin e propozimeve të projekteve të investimit për përfshirjen e tyre në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare dhe prioritizimin e tyre janë:

- parimi i vlerësimit të rëndësisë strategjike;
- parimi i vlerësimit mjedisor dhe impaktit klimaterik;
- parimi i vlerësimit të qëndrueshmërisë;
- parimi i vlerësimit gjinor;
- parimi i vlerësimit të menaxhimit të projektit.

Lista Unike e Projekteve me Rëndësi Kombëtare përmban projektet e investimeve publike, që kanë rëndësi strategjike, për sa i përket zhvillimit ekonomik dhe social të vendit, pavarësisht nga burimi i tyre i financimit. Kjo listë është ndarë sipas statusit të projektit (i maturuar, pjesërisht i maturuar dhe i pamaturuar) duke i renditur projektet sipas rëndësisë brenda çdo institucioni. Theksojmë se institucionet janë renditur në mënyrë alfabetike.

Lista përbëhet nga 9 kolona ku secila kolonë e tabelës paraqet:

- a) Në kolonën nr. 1 jepet numri rendor, i cili tregon numrin total të projekteve.
- b) Në kolonën nr. 2 jepet emërtimi i projekteve ku tregohet titulli i projektit.
- c) Në kolonën nr. 3 jepet institucioni propozues / përgjegjës për zhvillimin e projektit.
- d) Në kolonën nr. 4 jepet sektori përkatës, sipas kritereve të përcaktuara në tabelën nr. 1 ‘Klasifikimi projekteve strategjike’ në VKM nr. 887 datë 27.12.2022 “Për procedurat e menaxhimit të investimeve publike”.
- e) Në kolonën nr. 5 jepet nënsektori përkatës, sipas kritereve të përcaktuara në tabelën nr. 1 ‘Klasifikimi projekteve strategjike’ në VKM nr. 887 datë 27.12.2022 “Për procedurat e menaxhimit të investimeve publike”.
- f) Në kolonën nr. 6 jepet vlera indikative e projektit.
- g) Në kolonën nr. 7 jepet statusi i projektit (i maturuar, pjesërisht i maturuar dhe i pamaturuar).

I maturuar

- Konsiderohet projekti për të cilën është kryer studimi i fisibilitetit (me përjashtim të rasteve kur lloji i projektit nuk ka nevojë për studim fisibilitetit) dhe janë konsideruar fisibël, si dhe kur projekti është në fazë të avancuar të përpilimit të dokumenteve teknike.

Pjesërisht i maturuar

- Konsiderohet projekti për të cilin është iniciuar studimi i fisibilitetit, kur projekti ka iniciuar një pjesë të dokumenteve teknik.

I pamaturuar

- Konsiderohet projekti i cili është në fazën e një koncept ideje dhe ka ende paqartësi në iniciimin e dokumenteve teknik.

h) Në kolonën nr. 8 jepet kodi i klasifikimit sipas Objektivit i Zhvillimit të Qëndrueshëm (OZHQ).

- Secilit projekt i është identifikuar objektivi në të cilin kontribuon në arritjen e outputeve të agjendës globale, të cilat do të gjeni të detajuara në seksionin e legjendës.

i) Në kolonën nr. 9 jepet kodi sipas klasifikimit funksional të shpenzimeve të qeverisë (COFOG)

- Ky kod klasifikon të dhënat e shpenzimeve të qeverisë nga Sistemi i Llogarive Kombëtare sipas funksionit të përdorimit. Secili prej projekteve të Listës Unike është klasifikuar sipas qëllimit funksional të identifikuar.

COFOG detajohet sipas nivelit primar dhe sekondar

- Sipas nivelit të parë në 10 grupe primare me kodin dyshifror përkatës në rend numerologjik sipas rendit të poshtëreferuar:

Shërbime të përgjithshme publike; mbrojtja; rendi dhe siguria publike; çështjet ekonomike; mbrojtja e mjedisit; banesat dhe komoditet e komunitetit; shëndeti; zbavitje, kultura dhe feja; arsimi; mbrojtja sociale.

- Sipas nivelit sekondar me kodin treshifror më të detajuar, të cilat do të gjeni të detajuara në seksionin e legjendës.

Projekte investimi me rëndësi kombëtare, do të konsiderohen sipas aneksit 1 të VKM-së nr. 887, datë 27.12.2022 “Për procedurat e menaxhimit të investimeve publike”, si dhe udhëzimit nr. 4, datë 20.2.2023 “Për përcaktimin e kufirit financiar të vlerës së plotë në përputhje me specifikat e sektorit, mbi bazën e të cilit përcaktohet mënyra dhe procedura e vlerësimit të projektit të investimit publik” ato projekte të cilat klasifikohen në një nga gjashtë sektorët dhe kufirin financiar të vlerës së plotë të projekteve:

- **Spektori digjital** (mbi 500,000,000 lekë)

Infrastruktura digjitale, i referohet teknologjive digjitale, të cilat ofrojnë bazën për teknologjinë dhe operacionet e informacionit të një njësie organizative. Do të konsiderohen si pjesë e sektorit të infrastrukturës digjitale të gjitha projektet e investimit, rezultatet e të cilave synohet të kenë ndikim parësor në të paktën një prej nënsektorëve; Ndërlidhja me bazë të gjerë, infrastruktura e-GOV, Sisteme Informacioni dhe platformat e inovacionit.

- **Zhvillimi ekonomik** (mbi 500,000,000 lekë)

Zhvillimi ekonomik, i referohet programeve dhe politikave, apo aktiviteteve ekonomike, të cilat kanë për qëllim të përmirësojnë mirëqenien ekonomike, dhe cilësinë e jetës së burrave dhe grave të komitetit në vend. Do të konsiderohen si pjesë e Sektorit të Zhvillimit Ekonomik të gjitha projektet e investimit, rezultatet e të cilave synojnë të kenë ndikim parësor në të paktën një prej nënsektorëve; agrikultura, zhvillimi i biznesit, infrastruktura bregdetare dhe detare, sipërmarrja, industria, zhvillimi rajonal dhe turizmi.

- **Energjia** (mbi 1,000,000,000 lekë)

Energjia, i referohet aktiviteteve ekonomike me impakt në prodhim dhe shitjen e energjisë, përfshirë nxjerrjen e karburanteve, përpunimin dhe shpërndarjen e tyre. Do të konsiderohen si pjesë e Sektorit të Energjisë të gjitha projektet e investimit, rezultatet e të cilave synohet të kenë ndikim parësor në të paktën një prej nënsektorëve, eficientia e energjisë, prodhimi i energjisë, transmetimi i energjisë, gazi, nafta dhe energjia e rinovueshme.

- **Mjedisi** (mbi 500,000,000 lekë)

Mjedisi u referohet aktiviteteve ekonomike, të cilat kanë për qëllim mbrojtjen e mjedisit dhe menaxhimin e burimeve natyrore. Do të konsiderohen si pjesë e sektorit të mjedisit të gjitha projektet e investimit, rezultatet e të cilave synohet të kenë ndikim parësor në të paktën një prej nënsektorëve; menaxhimi i fatkeqësive, mbrojtja nga përmbytjet, zhvillimi i qëndrueshëm, menaxhimin i mbetjeve, landfillet, furnizimi me ujë.

- **Social** (mbi 500,000,000 lekë)

Spektori Social, i referohet programeve dhe politikave, apo aktiviteteve ekonomike, të cilat kanë për qëllim reduktimin e shtrirjes së varfërisë dhe përmirësimin e cilësisë së jetesës së burrave dhe grave në vend, si dhe adresimin e pabarazive gjinore në përgjithësi. Do të konsiderohen si pjesë e Sektorit Social të gjitha projektet e investimit, rezultatet e të cilave synohet të kenë ndikim parësor në të paktën një prej nënsektorëve; kultura, edukimi dhe sportet, shëndetësia, strehimi, siguria e brendshme, drejtësia, mbrojtja sociale.

- **Transporti** (mbi 2,000,000,000 lekë)

Transporti, i referohet aktiviteteve ekonomike, të cilat kanë për qëllim zhvillimin apo përmirësimin e infrastrukturës ekzistuese të transportit të mallrave dhe/ ose qyteteve nëpërmjet tokës, ujërave dhe ajrit. Do të konsiderohen si pjesë e këtij sektori të gjitha projektet e investimit,

rezultatet e të cilave synohet të kenë ndikim të paktën në një prej nënsektorëve; transporti ajror, transporti në ujërat e brendshme, portet, transporti hekurudhor, transporti rrugor.

Në aneksin 1 jepet Lista Unike e Projekteve me Rëndësi Kombëtare.

ANEKSI 1 LISTA UNIKE E PROJEKTEVE ME RËNDËSI KOMBËTARE

1. Projektet me statusin: të maturuar

Në total 60 projekte me vlerë indikative 7,846,271,864 €

1. Sektori Digjital

- 7 Projekte me vlerë indikative 207,783,332 €

2. Sektori i Zhvillimit Ekonomik

- 14 Projekte me vlerë indikative 773,600,000 €

3. Sektori i Energjisë

- 8 Projekte me vlerë indikative 1,267,550,000 €

4. Sektori i Mjedisit

- 5 Projekte me vlerë indikative 274,935,496 €

5. Sektori Social

- 8 Projekte me vlerë indikative 231,200,000 €

6. Sektori i Transportit

- 18 Projekte me vlerë indikative 5,091,203,036 €

- Sipas funksionit të përdorimit të fondeve **COFOG**

SEKTORI	NR. I PROJEKTEVE	KODI COFOG
Digjital	7	
	2	01.3
	1	03.4
	2	04.6
	1	08.6
	1	09.7
Zhvillimi ekonomik	14	
	8	04.1
	1	04.2
	2	04.8
	1	04.9
	1	05.1
	1	05.4
Energjia	8	
	8	04.3
Mjedisi	5	
	1	04.2
	1	05.1
	3	06.3
Social	8	
	1	02.1
	1	02.2
	1	03.1
	1	03.4
	1	06.6
	1	07.5
	1	08.1
	1	08.2
Transportit	18	

	18	04.5
--	----	------

- Në kuadër të klasifikimit të projekteve sipas **OZHQ**-ve.

SEKTORI	NR. I PROJEKTEVE	KODI OZHQ
Digjital	7	
	1	4.2
	2	9.1
	1	9.5
	1	16.6
	1	17.6
	1	17.7
Zhvillimi ekonomik	14	
	1	2.3
	2	8.2
	6	8.9
	1	9.5
	1	12.2
	1	14.1
	1	15.4
	1	17.7
Energjia	8	
	3	7.1
		7.2
	1	7.3
	1	12.2
	1	17.9
Mjedisi	5	
	2	6.1
	2	6.4
	1	12.4
SOCIAL	8	
	1	3.8
	1	4.4
	1	11.4
	1	16.10
	1	16.2
	2	16.6
	1	17.9
Transporti	18	
	12	9.1
	3	9.2
	1	11.3
	1	11.6
	1	17.6

Nr.	Emërtimi i Projektit	Institucioni Propozues / Përgjegjës	Sektori	Nënspektori	Vlera indikative e Projektit	Statusi i projektit	OZH Q	COFO G
1	E-Qeverisja 2.0	AKSHI	Digjital	Infrastruktura e-GOV	€ 58,000,000	I maturuar	9.1	01.3
2	Krijimi i Smart Labs – rrjeti i laboratorëve të Teknologjisë së Informacionit	AKSHI	Digjital	Infrastruktura e-GOV	€ 33,559,368	I maturuar	4.2	09.7

	dhe Komunikimit për sistemin arsimor parauniversitar							
3	Ngritja e Qendrës BCC dhe DRC për sistemet elektronike qeveritare	AKSHI	Digjital	Infrastruktura e-GOV	€ 45,000,000	I maturuar	9.1	01.3
4	Përmirësimi i infrastrukturës së IT në burje	AKSHI	Digjital	Infrastruktura e-GOV	€ 20,123,964	I maturuar	16.6	03.4
5	Krijimi dhe përmirësimi i sistemeve digjitale në sektorin e kulturës	AKSHI	Digjital	Infrastruktura e-GOV	€ 41,000,000	I maturuar	17.7	08.6
6	Përditësimi dhe përmirësimi i të dhënave të pronës së paluajtshme	ASHK	Social	Drejtësia	€ 31,700,000	I maturuar	16.6	06.6
7	Zona Teknologjike dhe Zhvillimit Ekonomik (TEDA) Kashar	BASHKIA TIRANË	Zhvillimi ekonomik	Zhvillimi i biznesit	€ 64,000,000	I maturuar	8.9	04.1
8	*Ndërtimi i urës ndërshtetërore mbi Lumin Buna/Bojana ³	FSHZH	Transporti	Transporti rrugor	€ 14,000,000	I maturuar	9.1	04.5
9	Turizmi i integruar rajonal dhe studimi i përmirësimit urban për projektin e portës së Alpeve	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Turizmi	€ 70,000,000	I maturuar	15.4	04.9
10	Qendra multifunksionale e startupeve	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Sipërmarrja	€ 30,000,000	I maturuar	9.5	04.8
11	Mbështetja për zhvillimin e “Economic Clusters” në nivel rajonal dhe lokal	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Zhvillimi i biznesit	€ 55,000,000	I maturuar	17.7	04.1
12	Përmirësimi i rrjetit rrugor	FSHZH	Transporti	Transporti rrugor	€ 810,000,000	I maturuar	11.3	04.5

³ *Vlera indikative e projektit në fjalë, identifikon vetëm një pjesë të kostos totale, pasi ky projekt ka një shtrirje më të gjerë sesa Republika e Shqipërisë.

	dytësor dhe lokal							
13	Përmirësimi i infrastrukturës fizike për qendrat e dijes dhe rekreacionit komunitar	FSHZH	Social	Arsimi dhe sportet	€ 28,500,000	I maturuar	4.4	08.1
14	Programi i Ndërhyrjeve të Turizmit të Integruar, Programi Shqiptar i mundësimit të Infrastrukturës së Turizmit	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Turizmi	€ 105,000,000	I maturuar	8.9	04.1
15	Programi për Zhvillimin e Integruar Urban dhe Turizmin	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Turizmi	€ 93,000,000	I maturuar	8.9	04.8
16	Mbështetje për Zhvillimin e Qëndrueshëm Rajonal në zonat me potencial ekonomik në Shqipëri	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Turizmi	€ 60,000,000	I maturuar	8.9	04.1
17	Programi i Furnizimit me Ujë IV	FSHZH	Mjedisi	Furnizimi me ujë	€ 46,000,000	I maturuar	6.1	06.3
18	Përmirësimi i infrastrukturës së turizmit dhe biznesit të lidhur me të në zonën ndërkufitare në Alpet Shqiptare/Male të Prokletijes	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Turizmi	€ 30,000,000	I maturuar	8.9	04.1
19	Masa efektive ndërkufitare për konkurrencën, rritjen dhe zhvillimin e qëndrueshëm lokal në zonën ndërkufitare Shqipëri-Kosovë	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Turizmi	€ 54,000,000	I maturuar	8.2	04.1
20	Zhvillimi i sipërmarrjes lokale dhe turizmit	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Turizmi	€ 25,000,000	I maturuar	8.9	04.1

	ndërkufitar përgjatë liqenit të Shkodrës/Skad arit përmes përmirësimeve në infrastrukturën e biznesit							
21	Ndërtimi i qendrës së Biostimulimit të Universitetit Mjekësisë Tiranë	MAS	Social	Shëndetësia	€ 8,000,000	I maturuar	3.8	07.5
22	Ndërtimi i Korpusit të Policisë së Shtetit	MB/ BASHKIA TIRANË	Social	Arsimi dhe sportet	€ 50,000,000	I maturuar	16.6	03.1
23	Përmirësimi i infrastrukturës për mbrojtjen nga përmbytjet në lumin Mat, Shqipëri	MBZHR	Mjedisi	Mbrojtja nga përmbytjet	€ 11,672,000	I maturuar	6.1	04.2
24	Ekonomia Blu	MBZHR	Zhvillimi ekonomi k	Bujqësia	€ 25,000,000	I maturuar	14.1	05.1
25	Qëndrueshmëri a ndaj klimës dhe zhvillimit të bujqësisë	MBZHR	Zhvillimi ekonomi k	Bujqësia	€ 64,600,000	I maturuar	2.3	04.2
26	Instituti i Rehabilitimit dhe Riintegrimit Për të Miturit në Konflikt me Ligjin	MD	Social	Drejtësia	€ 20,000,000	I maturuar	16.2	03.4
27	Zona Teknologjike dhe Zhvillimit Ekonomik (TEDA) Koplik	MFE	Zhvillimi ekonomi k	Zhvillimi i biznesit	€ 18,000,000	I maturuar	8.2	04.1
28	Projekti i Portit të Integruar të Durrësit në Porto-Romano	MIE	Transpor ti	Transporti detar	€ 390,000,000	I maturuar	9.1	04.5
29	Projekti i Marinës Turistike të Durrësit	MIE	Transpor ti	Transporti detar	€ 2,100,000,000	I maturuar	9.2	04.5
30	HEC Skavica	MIE/ KESH	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 800,050,000	I maturuar	7.1	04.3
31	Rehabilitimi i linjës hekurudhore Durrës-	MIE/ HSH	Transpor ti	Transporti hekurudhor	€ 77,500,000	I maturuar	9.1	04.5

	Rrogozhinë							
32	Rehabilitimi i hekurudhës "Rrogozhinë-Pogradec/Përr enjas-Rrajçë-kufi me Maqedoninë e Veriut	MIE/ HSH	Transporti	Transporti hekurudhor	€ 400,000,000	I maturuar	9.1	04.5
33	Ndërtimi i linjës hekurudhore nga Terminali i Transportit Publik të Tiranës (TTP) në një stacion të ri hekurudhor në Tiranë (Loti 1) dhe lidhja me Linjën Kufitare (BRL) me Unazën e Mesme të Tiranës (Loti 2)	MIE/ HSH	Transporti	Transporti hekurudhor	€ 20,000,000	I maturuar	9.1	04.5
34	Elektrifikimi i linjës hekurudhore Tiranë - Durrës dhe lidhja me Aeroportin e Rinasit	MIE/ HSH	Transporti	Transporti hekurudhor	€ 20,550,000	I maturuar	9.2	04.5
35	Gazsjellësi Fier-Vlorë që do të lidhë gazsjellësin TAP me TEC-in e Vlorës	MIE	Energjia	Gazi	€ 50,500,000	I maturuar	7.1	04.3
36	Ndërtimi i <i>bypass</i> -it Tiranë	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 133,410,276	I maturuar	9.1	04.5
37	Zhvillimi i projektit ITS	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 100,000,000	I maturuar	9.2	04.5
38	Zhvillimi i projektit të impiantit fotovoltai 12.9 Mwp, panele lundruese Vau i Dejës	MIE/ KESH	Energjia	Energjia e rinovueshme	€ 13,000,000	I maturuar	7.2	04.3
39	Magazinimi nëntokësor i gazit natyror në zonën e Dumresë (UGS Dumrea);	MIE	Energjia	Gazi	€ 89,500,000	I maturuar	12.2	04.3
40	Gazsjellësi Adriatiko Jonian –	MIE	Energjia	Gazi	€ 172,500,000	I maturuar	17.9	04.3

	Seksionet e Malit të Zi dhe Shqipërisë							
41	Digjitalizimi i sistemit të transmetimit të Shqipërisë	MIE/OST	Energjia	Eficienca e energjisë	€ 46,000,000	I maturuar	7.1	04.3
42	Ndërtimi i Impiantit fotovoltaik 50 Mwp në Belsh	MIE/ KESH	Energjia	Energjia e rinovueshme	€ 46,000,000	I maturuar	7.2	04.3
43	Zgjerimi i autostradës Tiranë-Durrës	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 205,000,000	I maturuar	9.1	04.5
44	Ndërtimi i rrugës Tiranë-Ndroq-Plepa	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 39,827,760	I maturuar	9.1	04.5
45	Transporti i Gjëlber në qytetin e Tiranës	MIE/ BASHKIA TIRANË	Transporti	Transporti rrugor	€ 110,370,000	I maturuar	11.6	04.5
46	Projekti për ndërtimin e urave rezistente	MIE/ ARRSH	Transporti	Transporti rrugor	€ 100,000,000	I maturuar	9.1	04.5
47	Programi i Eficiencës së Energjisë në Sektorin e Transmetimit	MIE/ OST	Energjia	Eficienca e energjisë	€ 50,000,000	I maturuar	7.1	04.3
48	Elektrifikimi i linjës hekurudhore Vorë – Hani i Hotit	MIE/ HSH	Transporti	Transporti hekurudhor	€ 74,400,000	I maturuar	9.1	04.5
49	Programi infrastrukturor – përmirësimi i lidhjes rajonale	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 195,145,000	I maturuar	17.6	04.5
50	Programi kombëtar për rrjetet 5G: lirim i spektrit DD2	MIE	Digjital	Ndërlidhja me brez të gjerë	€ 5,100,000	I maturuar	9.5	04.6
51	Autostrada Digjitale Ballkanike	MIE	Digjital	Ndërlidhja me brez të gjerë	€ 5,000,000	I maturuar	17.6	04.6
52	Projekti i Sistemit të Integrimit të Menaxhimit të Mbetjeve të Ngurta për qarkun e Beratit	MIE/ AKUM	Mjedisi	Menaxhimi i mbetjeve, landfillet	€ 12,000,000	I maturuar	12.4	05.1
53	Infrastruktura Bashkiake V - Ujësjiellës, kanalizime për qytetet	MIE	Mjedisi	Furnizimi me ujë	€ 178,600,000	I maturuar	6.4	06.3

	Shkodër, Lezhë, Kamzë, Elbasan, Fier, Vlorë, Berat							
54	Rikonstrukcion në rrjetin ekzistues të KUZ të qytetit të Durrësit, Lagja 14 dhe 13 sipër shinave të trenit	MIE	Mjedisi	Furnizimi me Ujë	€ 26,663,496	I maturuar	6.4	06.3
55	Rehabilitimi i hekurudhës Vorë-Hani Hotit	MIE/ HSH	Transpor ti	Transporti hekurudhor	€ 267,000,000	I maturuar	9.1	04.5
56	Aeroporti i Sarandës	MIE	Transpor ti	Transporti rrugor	€ 34,000,000	I maturuar	9.1	04.5
57	Restaurimi, Rindërtimi dhe Muzealizimi i Projektimit të Muzeut Historik Kombëtar	MK	Social	Kultura	€ 25,000,000	I maturuar	11.4	08.2
58	Kompletimi i Forcave të Armatosura Shqiptare me mjete fluturuese pa pilot (UAV)	MM	Social	Mbrojtja sociale	€ 38,000,000	I maturuar	17.9	02.1
59	Krijimi i sistemit të mbrojtjes civile	MM/AKMC	Social	Mbrojtja sociale	€ 30,000,000	I maturuar	16.1	02.2
60	Mjedis i pastër dhe Rezistent për projektin e detit blu - CARE4BLUES EA	MTM / AKUM	Zhvillimi ekonomi k	Turizmi	€ 80,000,000	I maturuar	12.2	05.4

2. Projektet me statusin: pjesërisht të maturuar

Në total 36 projekte me vlerë indikative 5,508,129,618 €

1. Sektori Digjital

- 5 Projekte me vlerë indikative 694,379,618 €

2. Sektori i Zhvillimit Ekonomik

- 2 Projekte me vlerë indikative 96,520,000 €

3. Sektori i Energjisë

- 7 Projekte me vlerë indikative 816,500,000 €

4. Sektori i Mjedisit

- 7 Projekte me vlerë indikative 638,300,000€

5. Sektori Social

- 6 Projekte me vlerë indikative 152,850,000 €

6. Sektori i Transportit

- 9 Projekte me vlerë indikative 3,109,580,000 €
- Sipas funksionit të përdorimit të fondeve(**COFOG**)

SEKTORI	NR. I PROJEKTEVE	KODI COFOG
Digjital	5	
	1	01.3
	1	01.5
	2	04.6
	1	09.7
Zhvillimi ekonomik	2	
	1	04.1
	1	04.8
Energjia	7	
	7	04.3
Mjedisit	7	
	4	04.2
	3	06.3
Social	6	
	1	03.3
	2	03.4
	1	07.4
	2	09.4
Transport	9	
	9	04.5

- Në kuadër të klasifikimit të projekteve sipas **OZHQ-ve**.

SEKTORI	NR. I PROJEKTEVE	KODI OZHQ
Digjital	5	
	1	4.3
	1	9.1
	1	16.6
	2	17.6
Zhvillimi ekonomik	2	
	2	8.9
Energjia	7	
	1	7.1
	2	7.2
	2	7.3
	1	17.6
	1	17.9
Mjedisit	7	
	1	3.1
	3	6.4
	1	13.2
	2	15.3

Social	6	
	2	4.3
	1	16.3
	3	16.6
Transport	9	
	1	9.1
	1	9.4
	7	11.2

Nr	Emërtimi i projektit	Institucio ni propozues / përgjegjës	Sektori	Nënsektori	Vlera indikative e projektit	Statusi i projektit	OZH Q	COF OG
61	Business Intelligence për Administratën Publike	AKSHI	Digjital	Platformat e inovacionit	€ 24,379,618	Pjesërisht i maturuar	9.1	01.5
62	Zgjerimi i rrjetit GovNET (në të gjithë Shqipërinë)	AKSHI	Digjital	Infrastruktura e-GOV	€ 32,000,000	Pjesërisht i maturuar	16.6	01.3
63	Qendra Rajonale e Ndërveprueshmërisë në Vendet e Ballkanit Perëndimor	AKSHI	Digjital	Ndërlidhja me brez të gjerë	€ 10,000,000	Pjesërisht i maturuar	17.6	04.6
64	Kampusi i Universitetit të Tiranës (përfshirë mjediset e Kolegjit të Evropës – 5 mln euro)	BASHKIA TIRANË	Social	Arsimi dhe sportet	€ 75,000,000	Pjesërisht i maturuar	4.3	09.4
65	Programi “100 Fshatrat”	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Zhvillimi rajonal	€ 70,000,000	Pjesërisht i maturuar	8.9	04.8
66	**Eficienca e Energjisë në Shkollë ⁴	MAS	Energjia	Eficienca e energjisë	€ 9,000,000	Pjesërisht i maturuar	7.3	04.3
67	Ndërtimi/Përmirësimi i Infrastrukturës së Kampusit të Universitetit të Sporteve	MAS	Social	Arsimi dhe sportet	€ 15,000,000	Pjesërisht i maturuar	4.3	09.4
68	Infrastruktura rajonale HPC, ndërlidhja e kampuseve të universiteteve rajonale me këtë infrastrukturë dhe përmirësimi i qendrës së të dhënave pritëse të HPC	MAS	Digjital	Platformat e inovacionit	€ 25,000,000	Pjesërisht i maturuar	4.3	09.7
69	Rehabilitimi i 431 digave në drejtim të rritjes së sigurisë së digave dhe disponueshmërisë së ujit për ujitje	MBZHR	Mjedisi	Mbrojtja nga përmytjet	€ 171,500,000	Pjesërisht i maturuar	15.3	04.2
70	Përmirësimi i infrastrukturës mbrojtëse nga	MBZHR	Mjedisi	Mbrojtja nga përmytjet	€ 105,000,000	Pjesërisht i maturuar	3.1	04.2

⁴ ** Vlera indikative e projektit në fjalë, identifikon vetëm një pjesë të vlerës së investimit me të cilin është aplikuar në WBIF, vlera totale do të përcaktohet në momentin që projekti do të mbulojë territorin e Republikës së Shqipërisë.

	përmbytjet në lumenjtë Erzen-Ishëm, Shkumbin, Seman dhe Vjosë							
71	Rindërtimi (i plotë / i pjesshëm) i 27 stacioneve të pompimit të kullimit për të përmirësuar mbrojtjen nga kullimi / përmbytjet në 70 000 ha	MBZHR	Mjedisi	Mbrojtja nga përmbytjet	€ 15,000,000	Pjesërisht i maturuar	15.3	04.2
72	Përmirësimi i infrastrukturës mbrojtëse nga përmbytjet për pellgun e Drinit të Poshtëm dhe Bunës në zonën e Shkodrës në lidhje me zhvillimin e ardhshëm të lundrimit turistik në lumin Buna	MBZHR	Mjedisi	Mbrojtja nga përmbytjet	€ 64,000,000	Pjesërisht i maturuar	13.2	04.2
73	Ndërtimi i godinës së re të Gjykatës së Lartë	MD/KLGJ	Social	Drejtësia	€ 10,000,000	Pjesërisht i maturuar	16.3	03.3
74	Ndërtimi i I.E.V.P 325 (Burgu i Grave), Tiranë	MD	Social	Drejtësia	€ 11,000,000	Pjesërisht i maturuar	16.6	03.4
75	Përmirësimi i infrastrukturës së turizmit dhe biznesit në zonën ndërkufitare në Korçë, Shqipëri	MFE	Zhvillimi ekonomik	Turizmi	€ 26,520,000	Pjesërisht i maturuar	8.9	04.1
76	Programi kombëtar i modernizimit të sektorit të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve në Shqipëri	MIE/ AKUM	Mjedisi	Furnizimi me ujë	€ 131,800,000	Pjesërisht i maturuar	6.4	06.3
77	Furnizimi me ujë i qytetit të Durrësit	MIE/ AKUM	Mjedisi	Furnizimi me ujë	€ 61,000,000	Pjesërisht i maturuar	6.4	06.3
78	Përmirësimi i sistemit të kanalizimeve për Tiranën e madhe (Faza II Kashar)	MIE	Mjedisi	Furnizimi me ujë	€ 90,000,000	Pjesërisht i maturuar	6.4	06.3
79	Korridori Adriatik Jonian-Segmenti Murriqan - Lezhë (Balldren)	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 364,000,000	Pjesërisht i maturuar	11.2	04.5
80	Korridori Adriatik Jonian-Segmenti Milot - Balldren	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 213,600,000	Pjesërisht i maturuar	11.2	04.5
81	Korridori Adriatik Jonian-Segmenti Fier By pass (Levan)-Pocem	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 205,000,000	Pjesërisht i maturuar	11.2	04.5
82	Korridori Adriatik Jonian- Segmenti Pocem – Memaliaj	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 753,000,000	Pjesërisht i maturuar	11.2	04.5

83	Korridori Adriatiko Jonian- Segmenti Memaliaj – Ura e Subashit	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 326,000,000	Pjesërisht i maturuar	11.2	04.5
84	Korridori Adriatiko Jonian - Bypass-i Gjirokastrës	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 81,480,000	Pjesërisht i maturuar	11.2	04.5
85	Korridori Adriatiko Jonian-Segmenti Gjirokastrë-Kakavijë	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 176,000,000	Pjesërisht i maturuar	11.2	04.5
86	Gazsjellësi i Shqipërisë dhe Kosovës (ALKOGAP)	MIE	Energjia	Gazi	€ 195,500,000	Pjesërisht i maturuar	17.9	04.3
87	Përmirësimi digjital i sistemeve të integruara të energjisë brenda Ballkanit Perëndimor si shtytës kryesor për një epokë të re	MIE	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 50,000,000	Pjesërisht i maturuar	17.6	04.3
88	Masterplani për impiantin e ciklit të kombinuar (CHP) dhe ngrohjen qendrore (NQ) në Korçë (CHP&NQ Korçë);	MIE	Energjia	Energjia e rinovueshme	€ 89,500,000	Pjesërisht i maturuar	7.2	04.3
89	Ndërtimi i një pompe depozituese “Pump Storage”, Koman - Fierzë	MIE/ KESH	Energjia	Eficienca e energjisë	€ 202,500,000	Pjesërisht i maturuar	7.3	04.3
90	Instalimi i paneleve diellore për prodhim të ujit të ngrohtë	MIE	Energjia	Prodhimi i energjisë	€ 20,000,000	Pjesërisht i maturuar	7.2	04.3
91	Ndërtimi i linjës hekurudhore Durrës – Prishtinë	MIE/ HSH	Transporti	Transporti hekurudhor	€ 750,000,000	Pjesërisht i maturuar	9.1	04.5
92	Ndërtimi i lidhjes së re hekurudhore Pogradec - Korçë - Kufiri me Greqinë	MIE/ HSH	Transporti	Transporti hekurudhor	€ 240,500,000	Pjesërisht i maturuar	9.4	04.5
93	Projekti për zhvillimin e infrastrukturës rajonale me brez të gjerë	MIE	Digjital	Ndërlidhja me brez të gjerë	€ 603,000,000	Pjesërisht i maturuar	17.6	04.6
94	TEC Vlora	MIE	Energjia	Prodhimi i energjisë	€ 250,000,000	Pjesërisht i maturuar	7.1	04.3
95	“Institucioni Mjekësor i Posaçëm për personat me çrregullime të shëndetit mendor me masë mjekësore, Lezhë	MSHMS	Social	Shëndetësia	€ 20,000,000	Pjesërisht i maturuar	16.6	03.4
96	Ndërtimi i 8 qendrave të rehabilitimit	MSHMS	Social	Shëndetësia	€ 21,850,000	Pjesërisht i maturuar	16.6	07.4

3. Projektet me statusin: të pamaturuar
Në total 49 projekte me vlerë indikative 2,752,287,166 €
1. Sektori Digjital
 - 7 Projekte me vlerë indikative 88,287,166 €
 2. Sektori i Zhvillimit Ekonomik
 - 5 Projekte, me vlerë indikative 158,000,000 €
 3. Sektori i Energjisë
 - 16 Projekte, me vlerë indikative 1,625,100,000 €
 4. Sektori i Mjedisit
 - 6 Projekte, me vlerë indikative 371,500,000 €
 5. Sektori Social
 - 12 Projekte, me vlerë indikative 174,100,000 €
 6. Sektori i Transportit
 - 3 Projekte, me vlerë indikative 335,300,000 €
- Sipas funksionit të përdorimit të fondeve(COFOG)

SEKTORI	NR. I PROJEKTEVE	KODI COFOG
Digjital	7	
	1	01.6
	1	04.6
	2	04.8
	1	07.5
	1	08.2
	1	08.5
Zhvillimi ekonomik	5	
	1	04.3
	1	04.4
	1	04.8
	1	04.9
	1	05.4
Energjia	16	
	16	04.3
Mjedisi	6	
	2	04.2
	2	05.2
	1	0.56
	1	0.63
Social	12	
	4	03.3
	1	03.4
	1	03.5
	1	07.4
	1	08.2
	1	08.5
	1	10.1
	1	10.6
	1	10.9
Transporti	3	
	3	04.5

- Në kuadër të klasifikimit të projekteve sipas **OZHQ**-ve.

SEKTORI	NR. I PROJEKTEVE	KODI OZHQ
Digjital	7	
	1	4.4
	2	16.1
	3	16.6
	1	17.6
Zhvillimi ekonomik	5	
	1	8.2
	2	8.9
	2	9.4
Energjia	16	
	3	7.1
	1	7.2
	8	7.3
	1	8.4
	1	13.2
	2	17.6
Mjedisi	6	
	2	6.1
	3	14.1
	1	15.3
Social	12	
	1	3.4
	1	3.7
	1	3.8
	2	11.4
	1	16.1
	4	16.3
	2	16.6
Transportit	3	
	2	9.1
	1	9.4

Nr.	Emërtimi i projektit	Institucioni propozues / përgjegjës	Sektori	Nënsektori	Vlera indikative e projektit	Statusi i projektit	OZ HQ	COFO G
97	Ngritja e Sistemit Zyrtar të Komunikimit me Qytetarët dhe Subjektet (email: NID@e-albania.al, Nipt@e-Albania.al)	AKSHI	Digjital	Infrastruktur a e-GOV	€ 8,049,585	I pamaturuar	16.1	04.6
98	Tirana Tech Hub, në rrugën “5 Maji”	BASHKIA TIRANË	Digjital	Platformat e inovacionit	€ 6,300,000	I pamaturuar	4.4	04.8
99	Rivitalizimi dhe rikualifikimi i zonës urbane në mes të ishullit të lumit Osum.	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Zhvillimi rajonal	€ 12,000,000	I pamaturuar	9.4	04.9

100	Ndërtimi I Qendrës Multifunksionale të Stërvitjes për Forcat e Ndërhyrjes së Shpejtë dhe struktura të tjera të Policisë së Shtetit	MB	Social	Siguria e brendshme	€ 15,000,000	I pamaturuar	16.6	03.5
101	Përmirësimi i infrastrukturës së kullimit për të përmirësuar kullimin në fushën e Torroviçës (2250 ha) dhe Maliqit (5300)*.	MBZHR	Mjedisi	Mbrojtja nga përmbytjet	€ 14,500,000	I pamaturuar	15.3	04.2
102	Rehabilitimi i infrastrukturës së ujitjes që shërben një sipërfaqe prej 75 000 ha me ngritje mekanike të ujit kryesisht në zonën bregdetare perëndimore	MBZHR	Mjedisi	Mbrojtja nga përmbytjet	€ 225,000,000	I pamaturuar	14.1	04.2
103	Ndërtimi i godinës për Gjykatën e Apelit Tiranë	MD/KLGJ	Social	Drejtësia	€ 5,000,000	I pamaturuar	16.3	03.3
104	Ndërtimi i godinës për Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë	MD/KLGJ	Social	Drejtësia	€ 10,000,000	I pamaturuar	16.3	03.3
105	Ndërtimi i Prokurorive të Tiranës, Durrësit dhe Vlorës	MD/ PP	Social	Drejtësia	€ 15,000,000	I pamaturuar	16.3	03.3
106	Ndërtimi i godinës së re të Shkollës së Magjistraturës	MD/Shkolla e Magjistraturës	Social	Drejtësia	€ 7,700,000	I pamaturuar	16.3	03.3
107	Ndërtimi i një qendre të re paraburgimi në pjesën jugore të Shqipërisë, Gjirokastrë	MD	Social	Drejtësia	€ 14,500,000	I pamaturuar	16.6	03.4
108	Përmirësimi dhe vendosja e sistemeve të integruara të menaxhimit të informacionit në Dogana	MFE	Digjital	Infrastruktur a e-GOV	€ 30,000,000	I pamaturuar	16.6	01.6
109	Sigurimi i	MFE	Social	Strehimi	€ 15,500,000	I	16.1	10.6

	strehimit të përshtatshëm dhe të përballueshëm për familjet me të ardhura të ulëta dhe të mesme					pamaturuar		
110	Zona Teknologjike dhe Zhvillimit Ekonomik (TEDA) Spitalla, Parku fotovoltaiik i Spitallës me fuqi maksimale 100 megavat (120 ha)	MFE	Zhvillimi ekonomik	Zhvillimi i biznesit	€ 110,000,000	I Pamaturuar	8.2	04.3
111	Park shkencor dhe teknologjik “Technopark Tirana”	MFE	Zhvillimi ekonomik	Zhvillimi i biznesit	€ 21,000,000	I pamaturuar	8.9	04.8
112	Vlerësimi i potencialit të energjisë eolike në Shqipëri për ndërtimin e fermave të erës dhe Ndërtimi i një Centrali Eolik në det (off Shore)	MIE/ KESH	Energjia	Energjia e rinovueshme	€ 100,000,000	I pamaturuar	7.2	04.3
113	Park Fotovoltaiik Belsh 250 Mëp	MIE/ KESH	Energjia	Energjia e rinovueshme	€ 150,000,000	I pamaturuar	7.3	04.3
114	Ndërtimi i bypass-it të Elbasanit	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 97,300,000	I pamaturuar	9.4	04.5
115	Ndërtimi i bypass-it të Librazhdit	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 120,000,000	I pamaturuar	9.1	04.5
116	Ndërtimi i rrugës së karvanit - rruga e lashtë e karvanit, Vlorë-Berat-Voskopojë-Korçë	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 118,000,000	I pamaturuar	9.1	04.5
117	Rehabilitimi i sistemit të kanalizimeve të ujërave të përdorura në zonën historike të qytetit të Durrësit	MIE	Mjedisi	Furnizimi me ujë	€ 50,000,000	I pamaturuar	14.1	05.2
118	Rehabilitimi i sistemit të kanalizimeve të ujërave të përdorura në zonën rezidenciale të qytetit të Durrësit (Porto Romano, Spitallë, Shkozë)	MIE	Mjedisi	Furnizimi me ujë	€ 69,000,000	I pamaturuar	14.1	05.2

119	Rindërtimi i linjës 220 kV Vau i Dejës (Shqipëri) - Podgoricë (Mali i Zi) dhe zgjerimi në 400/220 kV i nënstacionit të Vaut të Dejës	MIE/ OST	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 66,000,000	I pamaturuar	7.3	04.3
120	Terminali LNG në Vlorë	MIE/ Albgaz	Energjia	Gazi	€ 120,000,000	I pamaturuar	8.4	04.3
121	Projektimi dhe investimi për përmirësimin e linjës së interkonjeksionit 220 kV, V. Dejë-Koplik-Podgoricë, 45 km	MIE/ OST	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 16,000,000	I pamaturuar	7.3	04.3
122	Rikonstruksioni i rrjetit 110 kV në zonën Veri-Lindore	MIE/ OST	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 13,000,000	I pamaturuar	7.3	04.3
123	Ndërtimi i një linje të re OHL 400 kV midis Republikës së Shqipërisë dhe Republikës së Greqisë dhe mbyllja e unazës së brendshme 400 kV	MIE/ OST	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 92,500,000	I Pamaturuar	17.6	04.3
124	Zhvillimi i Terminalit të Naftës në Porto Romano (Infrastruktura dhe menaxhimi i Portit të Naftës), refuar standardeve moderne të infrastrukturës detare	MIE	Energjia	Nafta	€ 8,200,000	I pamaturuar	13.2	04.3
125	Rindërtimi dhe zhvillimi i rrjetit naftës-jellës shqiptar (nën administrimin e Albpetrol sh.a	MIE	Energjia	Nafta	€ 155,000,000	I pamaturuar	7.3	04.3
126	Rrjeti i Transmetimit të Gazit në qarkun e Fierit dhe Ballshit	MIE	Energjia	Gazi	€ 12,400,000	I pamaturuar	7.3	04.3
127	Rregullimi i parkut industrial dhe rehabilitimi i territoreve në ish Kombinatin	MIE	Zhvillimi ekonomik	Industria	€ 5,000,000	I pamaturuar	9.4	04.4

	Metalurgjik Elbasan, ish Uzinën e Plehrave Azotike Fier, impiantet e përpunimit dhe rafinimit të uzinës së bakrit Rubik dhe telat dhe kabllot e bakrit në Shkodër							
128	Instalimi i matësve të zgjuar dhe balancimi në pikat e transformimit	MIE/ OSSH	Energjia	Eficienca e energjisë	€ 330,000,000	I pamaturuar	7.3	04.3
129	Zgjerimi i Nënstacionit të Fierzës me një transformator phase shift 400/220kV me fuqi 345MVA	MIE/ KESH	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 35,000,000	I pamaturuar	7.1	04.3
130	Zgjerimi dhe spostimi i Nënstacionit ekzistues Tërana 1 me nivel tensionit 400 kV	MIE/ KESH	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 17,000,000	I pamaturuar	7.1	04.3
131	Linja e re e interkonjeksionit nënujor HVDC Vlorë (Shqipëri)- Brindisi (Itali)	MIE	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 310,000,000	I pamaturuar	17.6	04.3
132	Digjitalizimi i Kaskadës së Drinit së bashku me rrjedhën e poshtme	MIE	Energjia	Eficienca e energjisë	€ 80,000,000	I pamaturuar	7.1	04.3
133	Ndërtimi i një centrali të ruajtjes së energjisë elektrike	MIE	Energjia	Eficienca e energjisë	€ 120,000,000	I pamaturuar	7.3	04.3
134	***Strategjia e Integruar Kombëtare e Sanitetit të ujit të pijshëm dhe Planifikimi i Investimeve ⁵	MIE	Mjedisi	Furnizimi me ujë	€ 3,000,000	I pamaturuar	6.1	06.3
135	Digjitalizimi i Industriës dhe krijimi i Akademisë Rajonale të Transformimit	MIE	Digjital	Ndërlidhja me brez të gjerë	€ 5,000,000	I pamaturuar	17.6	04.8

⁵ *** Vlera indikative e projektit në fjalë është vlera e aplikuar për grant në WBIF, me qëllim përfitim të Asistencës Teknike për kryerjen e studimit të fisibilitetit. Pas përfundimit të studimit në gjithë territorin e Shqipërisë do të përcaktohet dhe vlera totale e projektit.

	Digjital							
136	Krijimi dhe përmirësimi i sistemeve digjitale në sektorin e kulturës	MK	Digjital	Platformat e inovacionit	€ 10,000,000	I pamaturuar	16.6	08.5
137	Ndërtimi i Arkivit Digjital Kombëtar Kulturor	MK	Digjital	Platformat e inovacionit	€ 18,800,000	I pamaturuar	16.1	08.2
138	Amfiteatri i Durrësit	MK	Social	Kultura	€ 50,000,000	I pamaturuar	11.4	08.2
139	Ngritja e Shkollës Kombëtare për Restaurimin dhe Konservimin e Trashëgimisë Kulturore në Shqipëri	MK	Social	Arsimi dhe sportet	€ 4,500,000	I pamaturuar	11.4	08.5
140	Krijimi dhe përmirësimi i sistemeve digjitale në sektorin e shëndetësisë	MSHMS	Digjital	Infrastruktur a e-GOV	€ 10,137,581	I pamaturuar	16.6	07.5
141	Shërbime të integruara shëndetësore dhe sociale të bazuara në komunitet për të gjitha kategoritë	MSHMS	Social	Shëndetësia	€ 12,000,000	I pamaturuar	3.8	07.4
142	Rrjeti kombëtar i shërbimeve për mbrojtjen dhe rehabilitimin e fëmijëve që vuajnë nga abuzimi seksual dhe abuzimi i rëndë	MSHMS	Social	Shëndetësia	€ 8,400,000	I pamaturuar	3.7	10.9
143	Qendrat e rehabilitimit shëndetësor dhe social, të quajtura “Shtëpi mbështetje” për personat me çrregullime të rënda mendore	MSHMS	Social	Shëndetësia	€ 16,500,000	I pamaturuar	3.4	10.1
144	Fuqizimi, përmirësimi dhe modernizimi i rrjetit kombëtar të monitorimit të ajrit në Shqipëri	MTM/AKM	Mjedisi	Menaxhimi i mbetjeve, landfillet	€ 10,000,000	I pamaturuar	6.1	05.4
145	Projekti për zhvillimin e potencialit	MTM	Zhvillimi ekonomik	Zhvillimi rajonal	€ 10,000,000	I pamaturuar	8.9	05.4

	turistik të Luginës së Vjosës dhe krijimi i parkut kombëtar të Vjosës si destinacion turistik							
--	---	--	--	--	--	--	--	--

Akronime dhe shkurtime

AKSHI	Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit
AKMC	Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile
AKUM	Agjencia Kombëtare Ujësjetllës Kanalizime dhe Infrastrukturës së Mbetjeve
ARRSH	Autoriteti Rrugor Shqiptar
ASHK	Agjencia Shtetërore e Kadastrës
DSHQ	Drejtoria e Shërbimeve Qeveritare
FSHZH	Fondi Shqiptar i Zhvillimit
KESH	Korporata Elektroenergjetike Shqiptare
KM	Kryeministria
HSH	Hekurudha Shqiptare
MAS	Ministria e Arsimit dhe Sporteve
MB	Ministria e Brendshme
MBZHR	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural
MD	Ministria e Drejtësisë
MFE	Ministria e Financave dhe Ekonomisë
MIE	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë
MK	Ministria e Kulturës
MM	Ministria e Mbrojtjes
MSHMS	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale
MTM	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit
OSSH	Operatori i Sistemit të Shpërndarjes
OST	Operatori i Sistemit të Transmetimit

LEGJENDA

Në linkun <https://albania.un.org/sq/sdgs> do të gjeni të detajuara Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm OZHQ.

Në tabelën e mëposhtme do të gjeni përshkrimin e detajuar të COFOG-ut;

COFOG	COFOG_3G	COFOG Përshkrimi
01	010	Shërbime të përgjithshme publike
01.1	011	Organet ekzekutive dhe legjislativë, çështjet financiare dhe fiskale, punët e jashtme
01.2	012	Ndihma e huaj ekonomike
01.3	013	Shërbime të përgjithshme
01.4	014	Kërkime themelore
01.5	015	R&D Shërbime të përgjithshme publike
01.6	016	Shërbime të përgjithshme publike n.e.c.
01.7	017	Transaksionet të borxhit publik
01.8	018	Transfertat me karakter të përgjithshëm ndërmjet niveleve të ndryshme të qeverisjes
02	020	Mbrojtja
02.1	021	Mbrojtja ushtarake
02.2	022	Mbrojtja civile
02.3	023	Ndihma ushtarake e huaj
02.4	024	R&D Mbrojtja
02.5	025	Mbrojtja n.e.c.
03	030	Rendi dhe siguria publike
03.1	031	Shërbimet e policisë

03.2	032	Shërbime për mbrojtjen nga zjarri
03.3	033	Gjykatat ligjore
03.4	034	Burgjet
03.5	035	R&D Rendi dhe siguria publike
03.6	036	Rendi dhe siguria publike n.e.c.
04	040	Çështjet ekonomike
04.1	041	Çështje të përgjithshme ekonomike, tregtare dhe të punës
04.2	042	Bujqësia, pylltaria, peshkimi dhe gjuetia
04.3	043	Karburant dhe energji
04.4	044	Miniera, prodhim dhe ndërtim
04.5	045	Transporti
04.6	046	Komunikimi
04.7	047	Industri të tjera
04.8	048	R&D çështjet ekonomike
04.9	049	Çështjet ekonomike n.e.c.
05	050	Mbrojtja e mjedisit
05.1	051	Menaxhimi i mbeturinave
05.2	052	Menaxhimi i ujërave të ndotura
05.3	053	Pakësimi i ndotjeve
05.4	054	Mbrojtja e biodiversitetit dhe peizazhit
05.5	055	R&D Mbrojtje e mjedisit
05.6	056	Mbrojtja e mjedisit n.e.c.
06	060	Banesat dhe komoditet e komunitetit
06.1	061	Zhvillimi i banesave
06.2	062	Zhvillimi i komunitetit
06.3	063	Furnizimi me ujë
06.4	064	Ndriçimi në rrugë
06.5	065	R&D Strehimi dhe komoditet e komunitetit
06.6	066	Banesat dhe komoditet e komunitetit n.e.c.
07	070	Shëndeti
07.1	071	Produkte, pajisje dhe pajisje mjekësore
07.2	072	Shërbime ambulatorë
07.3	073	Shërbime spitalore
07.4	074	Shërbime të shëndetit publik
07.5	075	R&D Shëndetësia
07.6	076	Shëndeti n.e.c.
08	080	Zbavitje, kultura dhe feja
08.1	081	Shërbime rekreative dhe sportive
08.2	082	Shërbime kulturore
08.3	083	Shërbime të transmetimit dhe botimit
08.4	084	Shërbime fetare dhe shërbime të tjera të komunitetit
08.5	085	R&D Rekreacioni kultura dhe feja
08.6	086	Rekreacioni, kultura dhe feja n.e.c.
09	090	Arsimi
09.1	091	Arsimi parashkollor dhe fillor
09.2	092	Arsimi i mesëm
09.3	093	Arsimi pas-sekondar jo-terciar
09.4	094	Arsim terciar
09.5	095	Arsimi jo i përcaktueshëm sipas nivelit
09.6	096	Shërbime ndihmëse për arsimin
09.7	097	R&D Edukimi
09.8	098	Arsimi n.e.c.
10	100	Mbrojtja sociale
10.1	101	Sëmundja dhe paaftësia
10.2	102	Mosha e vjetër
10.3	103	Të mbijetuarit
10.4	104	Familja dhe fëmijët
10.5	105	Papunësia

10.6	106	Strehimi
10.7	107	Përfjashtëmi social n.e.c.
10.8	108	R&D Mbrojtje sociale
10.9	109	Mbrojtja sociale n.e.c.